Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Julläsning

för Barn.

BIBLIOTEK · GÖTEBORGS · UNIVERSITETS

Allmänna Sektionen

Pedag.
Sv. Barnb.

Cavallin.

1871.

Sv. 56
417

BIBLIOTEK · GÖ
Allm

BIBLIOTEK·GÖ
Alln

BIBLIOTEK · GÖ
Alln

Julläsning

för barn.

1838.

Utgifwen

af

H. Reuterdahl.

Lund,
på Bokhandl. C. W. K. Gleerups förlag,
uti Berlingska Boktryckeriet.
1838.

BIBLIOTEK · GÖT
Allm

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

Innehåll.

I. Poetiskt.

1. Söndagen . . . . . sid. 1.
2. Blommorna . . . . . „ 4.
3. Biet . . . . . „ 5.
4. Natten . . . . . „ 6.
5. Hwad har menniskan fått? . . . . . „ 7.
6. Trenne barnböner . . . . . „ 9.
7. Minnesord . . . . . „ 11.

II. Fabler.

1. Korpen . . . . . „ 13.
2. Fågeln wid fönstret . . . . . „ 15.
3. Swanen och gossen . . . . . „ 17.
4. Hunden och bocken . . . . . „ 19.
5. Håsten och sparfwen . . . . . „ 21.
6. Fågeln . . . . . „ 23.
7. Gossen och oxen . . . . . „ 25.
8. Wandringsmannen och lärkan . . . . . „ 27.
9. Dufwan och gossen . . . . . „ 29.
10. Gossen och hunden . . . . . „ 31.
11. Katten och barnet . . . . . „ 33.
12. Qwinnan och råttan . . . . . „ 35.
13. Gossen och fågeln . . . . . „ 37.
14. Räfwen och ankan . . . . . „ 39.

BIBLIOTEK·GÖT

15. Mopsen och jagthunden . . . . . „ 41.
16. Fiſken . . . . . „ 43.
17. Katten och flickan . . . . . „ 45.
18. Flickan och dufwan . . . . . „ 47.
19. Swalan och flickan . . . . . „ 49.
20. Windthunden och taxen . . . . . „ 54.
21. Räfwen och gåsen . . . . . „ 53.
22. Gosſen och åsnan . . . . . „ 55.
23. Haren . . . . . „ 57.
24. Räfwen och tuppen . . . . . „ 59.

III. Sagor och äfventyr.

1. Den kloke Hans . . . . . „ 61.
2. Den tappre ſkräddaren . . . . . „ 66.
3. Konung Traſtnäbb . . . . . „ 76.
4. Törn-Roſa . . . . . „ 83.
5. Hittefågel . . . . . „ 87.
6. Tretumhög . . . . . „ 90.
7. De tre männen i ſkogen . . . . . „ 104.
8. De ſju korparne . . . . . „ 108.
9. Råttan, fågeln och korfwen . . . . . „ 108.
10. Aſkepott . . . . . „ 110.
11. Den kloke ſkräddaren . . . . . „ 115.
12. De två bröderna . . . . . „ 120.

IV. Ur det werkliga lifwet.

1. Fågelboet . . . . . „ 154.
2. Commendanten i Hersfeld . . . . . „ 159.

3. Wedergällningen . . . . . „ 161.
4. Grekisk tapperhet . . . . . „ 165.
5. Den fremmande i Memel . . . . . „ 169.
6. Hämnd . . . . . „ 171.
7. Kung Bacos hof . . . . . „ 172.
8. Rysſarnes husbondekärlek . . . . . „ 174.
9. En negers kärlek till ſin konung . . . . . „ 176.
10. Mod hos en Hindu . . . . . „ 178.
11. Den danſke bonden . . . . . „ 179.
12. En juldag wid nordpolen . . . . . „ 181.

BIBLIOTEK · GÖT
Allr

I. Poetiskt.

1. Söndagen.

1.

Söndag, ja Söndag är det i dag
Mamma är glad och glad är ock jag.

När de sköna klockor ringa,
Mamma tar sin psalmbok ner,
Och till kyrkan sig beger,
Hwarest orgelns toner klinga.

Der man om Gud fader talar
Och om Jesus, frälsaren,
Som är barnens gode wän,
Som hwart sorgset barn hugsvalar.

När sen mamma kommer åter —
Länge jag wid fönstret står,
Tills hon hem från kyrkan går —
Hon på knät mig sitta låter;

Låter snälla barnet höra,
Huru i Guds hus går till,
Huru Gud det goda will,
Hur Guds wilja man skall göra.

Alltid är jag glad till sinnes,
När som sådant säges mig.
Också mamma gläder sig,
När som barnet sådant minnes.

Söndag, ja Söndag är det i dag.
Mamma är glad och glad är ock jag.

2.

Under weckans söcknedagar
Pappa sina syßlor har;
Får ej hwila; dock ej klagar:
Liten knapt i famn han tar.
Bäst han Liten sagt ett ord,
Går han till sitt skrifwarbord.

Men jag Söndag har i minne
Weckan om, hwar dag, hwar stund.
När som Söndag först är inne,
Sofwer jag ej mer en blund;

Strax jag ur min säng står opp,
Är hos pappa med ett hopp.

Får med honom då spasera
Ut i trägård, ut i skog;
Får då se allt mer och mera,
Har förnöjelse då nog.
Han mig lär, att af Guds ord,
Blef den sköna werlden gjord.

Söndag, ibland dagar alla
Ingen älskar jag som Dig.
När de sköna klockor skalla,
Och min moder säger mig:
"Upp! i dag är Herrans dag,"
Ingen är så glad som jag.

2. Blommorna.

Hwem har blommornas prakt upptänkt?
Hwem har åt dem den fägring skänkt?
Gula och röda och hwita och blå!
Se hur de glänsa, de kära små!

Hwem har bland skogens träd dem ställt?
Hwem har på ängen dem ordnat så snällt?
Nyss war marken frusen och tom.
Nu den prålar af rikedom.

Hwarifrån är den mäktiga kraft,
Som åt den torra roten ger saft?
Morgonens dagg på bladen stänker?
Solsken och regn åt de wissnande skänker?

Hwem är den gode som låter det ske,
Att de så dofta, att de så le?
Att hwar menska dem skådar förnöjd?
Att de uppfylla hwart hjerta med fröjd?

Hwem som sådant göra förstår,
Hwem som sådant göra förmår,
Det är Gud Fader, så herrlig, så stor,
Han som deroppe i himmelen bor.

3. Biet.

Det lilla snälla bi
Mig surrar lätt förbi.
Det aldrig blifwer matt;
Det samlar jemt sin skatt.

Hwem har wäl biet sagt,
Hwar Herran honung lagt?
Det finner stället lätt:
Det tager den så nätt.

Han sade det, som gjöt
I blomman honung söt.
Och biet samlar den,
Och prisar gifwaren.

4. Natten.

Då om afton stora, små
Trötta från sitt arbet gå,
Herren Gud till dem ser neder,
Dem en hwilobädd bereder,
Skickar till dem nattens fred,
Säger: "Sömn, Ditt täcke bred
Öfwer alla mina kära,
Att de hwila må och lära,
Huru Gud den trötte stärker,
Utan att han sjelf det märker."
Och då Gud så ro åt alla gifwer,
Sjelf för dem han alltid waken blifwer.

5. Hwad har menniſkan fått?

Twå ögon jag fått, så klara och rena:
Att ſe ſig omkring de äro ej ſena.
De ſkåda hwart träd, hwar blomma, hwar knopp;
De ſkåda så gerna till himmelen opp.
De ögonen Gud åt menniſkan ger,
Och allting är hans, hwad med dem hon ſer.

Twå öron jemwäl så förnöjd jag äger.
Med dem jag hörer de ord man säger.
Jag hörer när mamma talar så:
"Mitt barn på Guds wägar Du alltid må gå!"
Jag hörer när pappa säger till mig:
"Mitt barn: war rätt ſnäll, så älſkar jag Dig."

En mun jag har fått, twå läppar så mjuka;
Jag wet nog hwartill jag dem ſkall bruka.
Med dem jag frågar hwad okändt mig är.
Med dem jag säger hwad helſt man mig lär.
Jag ler och jag ſjunger; jag beder, jag priſar
Den gode Gud, ſom allt godt mig bewiſar.

En hand har jag här, och en annan är der.
Den högra är den: den wenſtra den här.
På hwarje fem fingrar; än blott jag kan leka

Med dem, ty de äro än swaga och weka.
Men när jag blir stor, och det rätta får weta,
Då kan jag och will jag med dem arbeta.

Två fötter jag har; på dem jag kan stå.
Med dem jag ock till min moder kan gå.
Med dem så gerna jag springa ock will;
Men ännu de duga ej rätt dertill.
Likgodt: de få wäl ock styrka en gång.
Då springer och dansar jag dagen lång.

Ett hjerta jemwäl i mitt bröst jag fått;
Så litet det är, men det rör sig ej smått.
Det klappar för pappa, har mamma så kär.
Och weten I hwarifrån hjertat wäl är?
Det är ifrån Gud. Han gaf mig det, Han.
Med det jag min skapare älska kan.

6. Trenne barnböner.

Om morgonen.

Åter ha wi ljusan dag,
Sol på himlen står:
Hjelp mig, Herre, hjelp att jag
Dig tillhöra får.

Hjelp att intet ondt jag gör,
Är förständig, from;
Är, hwad barnet wara bör,
Är Guds egendom.

Om aftonen.

Gode Gud! Om jag har gjort
Hwad Ditt barn ej göra bort,
Mig min brist, min skuld förlåt!
Mig umgälla den ej låt.

Innerligt jag ber till Dig!
Se med kärlek ned till mig!
Låt mig roligt somna in!
Låt mig städse wara Din!

Till måltiden.

Gode Gud! Du allt bespisar
I den lefwande natur!

Hwarje wert och hwarje djur
Högt Din fadersgodhet prisar.

Mig min del Du äfwen skänker
Denna dag och alla dar!
Tag min tack, Du gode Far,
Du som städs på barnen tänker!

7. Minnesord.

1.

Såsom en moder wakar för sina små,
Så se wi solen på himmelen stå.
Hennes barn hwar blomma, hwar menniska är,
Ja hwar mask som krälar på jorden här;
Alla hon wärmer; till alla hon ser så godt.
Alla ha sin del af hennes kärlek fått.

2.

Hwarje ax och blomsterstånd ett Guds barn är;
När en sådan liten är törstig och dricka begär,
Skickar Gud det goda regn att törsten stilla.
Genast wisar sig då frisk och glad den lilla.

3.

När stjernorna deroppe på himmelen stå,
Och tindra i natten, det är som englar små
Till jorden här se neder och skåda med fröjd,
Hur hwarje barn och blomma då sofwer så förnöjd.

4.

"Ett lejon har sitt bo,
En fågel har sin klo,
En fjäril granna wingar,
En kålmask många ringar.

Säg mig, hwad har wäl Du?"
Jag skor och kläder hafwer ju,
Och far och mor och frid och fröjd.
Det gaf mig Gud i himmelshöjd.

5.

Fågeln flyger i luften opp;
Wällukt doftar från blommans knopp;
Fjäriln blänker i solens sken;
Kon och hästen beta på ren;
Träd och buskar i skogen stå;
Hjort der springer och kalf och rå.
Gud ifrån himlen till alla ser,
Mat och dryck han åt alla ger.

II. Fabler.

1. Korpen.

Hwem är den swarte tiggare,
Som här sig låter städse se?
I wintrens köld omkring han går,
Och hungrig wid hwar koja står.
Korp, korp: så skriker han så hes.
Ett litet ben wäl kunde mig ges.

Omsider wåren kommen är!
För fattig fågel den är kär.
På wingen nu han inom kort
Kan lyfta sig och flyga bort.
Men först han ropar glad och quick:
Haf tack, haf tack! för hwad jag fick.

2. Fågeln wid fönstret.

På fönstret det slår: Ticketick, ticketick!
Öppna för mig blott ett ögonblick.
Det blåser så kallt; på marken är snö.
Jag har ingen mat. Jag snart måste dö.
God wänner! i stugan nu släppen mig in.
Så snällt jag will sitta i wrån på en pinn.

De släppte nu fågeln in i hans nöd;
Han sökte sig opp mång smula bröd.
Så mången wecka gick lustigt om.
Men när solen tillbaka med wären kom,
Så sorgsen till fönstrets kant han smög.
De öppnade åter: han glad bortflög.

3. Swanen och gossen.

S. Gosse på stranden! Frukta ej mig;
Ondt jag wißt icke will göra Dig.
Gerna till swanen du komma må,
Endaſt du nätt i wattnet kan gå.
Ännu mer kär Du ſkulle mig blifwa,
Om en bit bröd Du wille mig gifwa.

Gossen allt längre och längre gick fram!
Swanen ſå präktigt mot stranden ſam.
Fjädren den war ſom ett ſilfwer ſå hwit:
Sakta och ſtolt ſam han hit och dit.
Brödet ur gossens hand han tar:
Länge der wänſkap mellan dem war.

4. Hunden och bocken.

H. Akta Dig, bock! Nu biter jag Dig.
B. Akta Dig, hund! Nu försvarar jag mig.
H. Skarp är min tand, det skall Du förstå.
B. Styfva ä' hornen; Du ser jag har två.
H. Bock, jag ser Du ej riktigt mig känner.
Låtom oß umgås och leka som wänner.

Så de beslöto, och dagen lång
Gjorde de samman mångt lustigt språng.
Hunden dock stundom ställde käckt,
Bocken med hornen sig gaf respect.
Ingen den andre förnärma fick;
Leken så tappert och lustigt gick.

5. Hästen och sparfwen.

S. Brunte! Din krubba så full der står;
Säkert af Dig en hjelp jag får,
Korn blott ett endaste, eller twå;
Mätt du blifwer wäl nog ändå.

H. Käraste sparf! Du gerna må ta.
Mer än tillräckligt wi båda ha.

Så med hwarann de åto tillsamman,
Hade ej brist, men mycken gamman.
Och när sommarens wärme kom,
Började flugorne swärma om.
Sparfwen då tusen och tusen tog:
Det war för kornet betalning nog.

BIBLIOTEK · GÖT
Allm

6. Fågeln.

F. Gosse, jag får Dig så hiertligen be
Att ej mitt bo någon skada må ske.
Knapt Du med ögonen dit får titta.
Ungarne der så förskräckta sitta,
Jemra och skrika, när de förstå
Att Du till deras näste will gå.

Gossen till boet gerna wäl gått,
Om han för fågelns böner det fått.
Men han lät bli; lät fåglen i bo
Ungarne mata och sköta med ro.
Fågeln derför war glad och förnöjd.
"Tack, kära gosse," så sång han med fröjd.

7. Gossen och oxen.

G. Säg, Oxe, hwad Du wäl tänker uppå?
Du ligger så tyst! Du will ej uppstå.
Din min är så lärd! Ditt öga så stilla.

O. Haf tack för ditt lof; med mig är ej illa.
Hwad lärdom beträffar, den helst jag Dig skänker.
För min del jag heldre tuggar än tänker.

Och när han en stund så tänderna hwat,
Och när hans herre en stund än tohwat,
Med rop och med käpp man opp honom dref,
Och spänd för ett laß i hast han blef.
Det drog han åstad; det war icke swärt:
Men tänka, se det war för oxen för hårdt.

8. Wandringsmannen och lärkan.

W. Lärka! så tidigt Din winge Du rör!
Morgonsolen Ditt quitter hör.

L. Gud med min fång jag plägar lofwa,
Tackar honom för all god gåfwa.
Detta alltid min wana war.
Samma wana wäl äfwen Du har.

Och när hon så uppstämde sin fång,
Och när han så fortsatte sin gång,
Båda af hjertats grund hembära
Fadren i himmelen tack och ära.
Och han deroppe i himmelens höjd
Hör på de bådas lof så förnöjd.

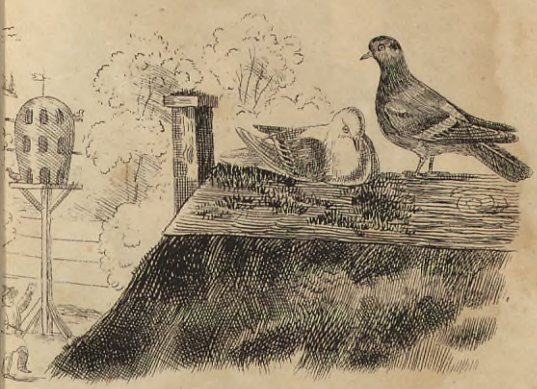

9. Dufwan och gossen.

G. Dufwa på taket! Du säga mig må
Hwarför alltjemt Du kuttrar så!
Hufwudet wänder så munter och quick!

D. Efter ett muntert sinne jag fick,
Efter mig Gud har solsken gett,
Och många annan näd mig betett.

Dufwan på taket kuttrar förnöjd.
Gossen på marken leker med fröjd.
Solen skiner öfwer dem båda;
Herran beskyddar dem för all wåda.
De oskyldigas glädje är
Alltid för himmelens herre kär.

10. Gossen och hunden.

G. Kom nu, Azor! Din Herre så will.
Gör som jag säger! Sitt artigt och still!

H. Skall jag så ung allt i skolan gå?
Barnet ju slipper att lexor få.

G. Hör mig! För barnet det lättast är:
Sedan kostar det mera beswär.

Hunden nu lydde; snart färdig han war:
Kunde båd' sitta och gå som en karl;
Kunde i djupaste wattnet springa;
Kunde förloradt till rätta bringa.
Gossen tog hundens exempel an,
Lärde och blef en förständig man.

11. Katten och barnet.

B. Kise! Du får mig ej rifwa så styggt.
Gif mig Din tasse nätt och snyggt.
Spikar i wantarna märkas ej böra.

K. Hwad du begär, jag gerna will göra.
Dock Du en sak må erindra Dig wäl,
Att Du ej kramar Din kise ihjäl.

Gossen kramade än en gång;
Gjorde katten så ofta förfång.
Katten ej kunde det öfwerwinna;
Spände den lille, så blod kom att rinna.
Ingen dock detta så illa ment;
Woro dock wänner båd bittid och sent.

12. Qvinnan och råttan.

Q. Råtta, hwad tänker Du wäl?
Socker ifrån mig Du stjäl.

R. Tillgif, käraste Fru!
Råttungar hafwer jag sju.
Hunger dem plågar eländigt.
Mat de begära beständigt.

Frun härwid så godt då log.
Swarade: Råtta, behåll hwad Du tog!
Sjelf jag ju har ett barn som behöfwer
Mat: nog blifwer en sockerbit öfwer.
Råttan sprang hastigt bort i sin wrå:
Qvinnan ock gick till sina små.

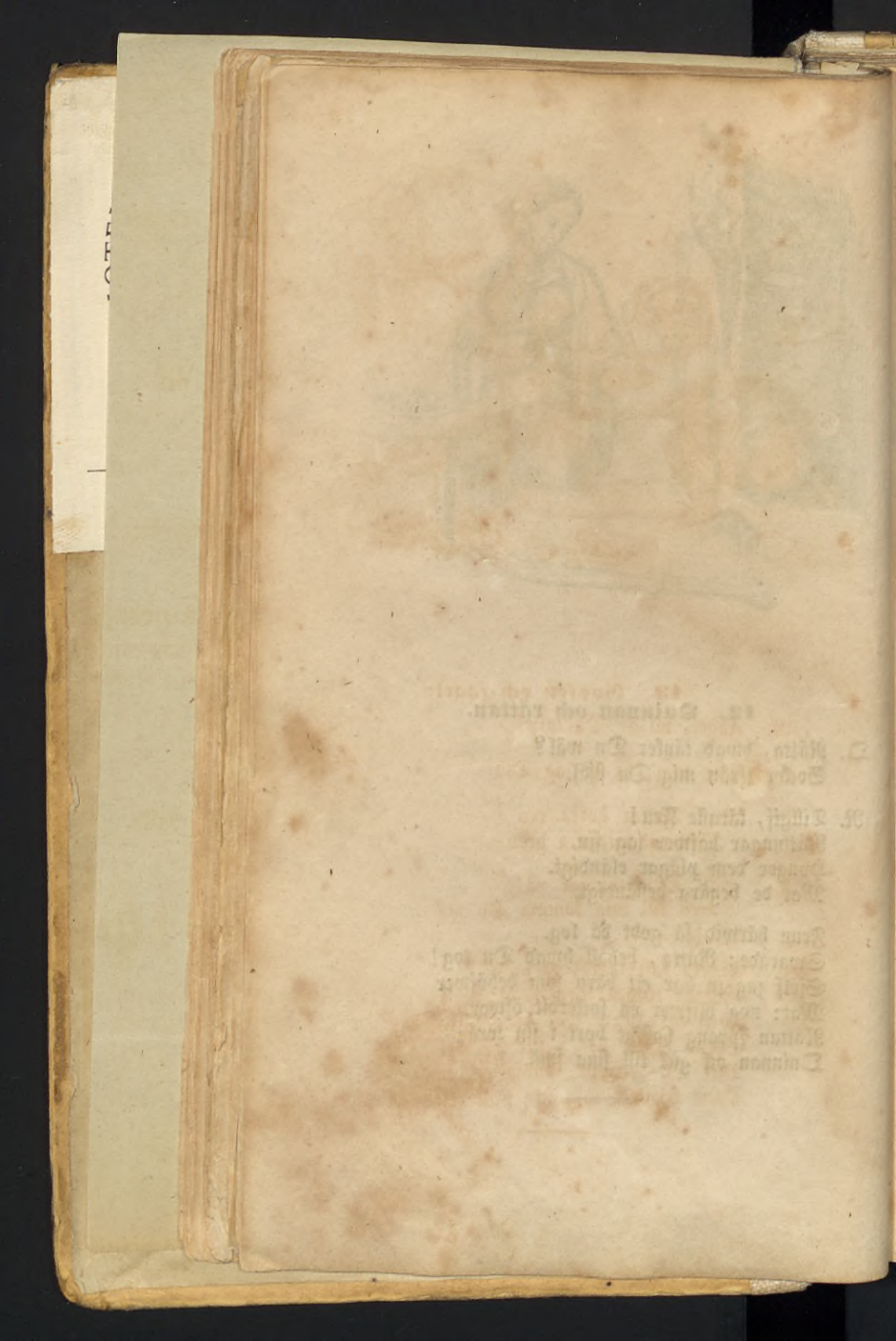

13. Gossen och fågeln.

G. Fågel, nu är Du min!

F. Tag mig, så är jag Din!

G. Nej, Du är borta ren,
Sitter deruppe i gren.

F. Sätt Dina wingar på!
Sen till mig komma Du må.

Fågeln satt i trädets topp.
Gossen tittade sorgsen opp.
Först det gjorde wäl honom smärta;
Sedan tänkte han i sitt hjerta:
Blif Du deruppe, dansa och spela!
Dans härnere mig icke skall fela.

14. Räfwen och ankan.

R. Fru Anka! Beständigt i wattnet Du är.
Kom en gång på stranden! Kom till mig här!
Jag har just en sak deri Du kan råda.

A. Herr Räf! jag wet intet som gäller oß båda!
Du är mig för wis; behöfwer ej mig.
Ty blifwer jag också på afstånd från Dig.

På stranden nu räfwen gick opp och ned.
Han war i sitt sinne båd sorgsen och wred.
Han hade wäl lust en stek att knipa,
Men ankan kunde hans list begripa.
Den konsten att simma i dag wacii fkön;
Han står än på stranden och tittar åt sjön.

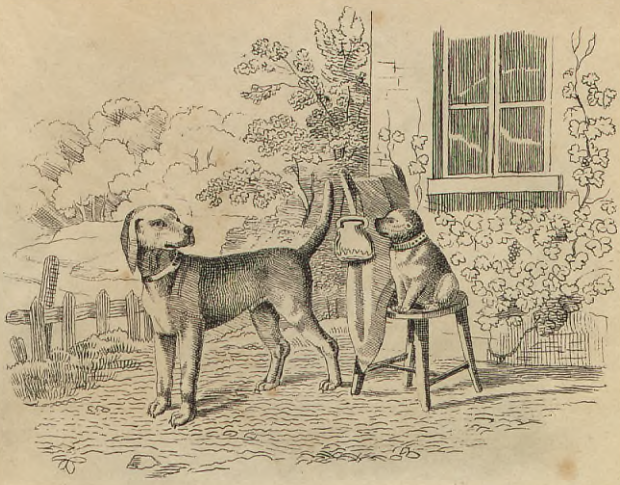

15. Mopsen och jagthunden.

M. Aldrig jag wille i snö och frost
Löpa omkring för så simpel kost.

J. Aldrig jag wille i stugan ligga,
Mjölk och pannkakor af fruntimmer tigga.

M. Jag på en soffa får hwila förnöjd.

J. Springa i skogen, se det är min fröjd.

Hunden sprang om i fält och i skog:
Helsa och glädje hade han nog.
Mopsen beständigt der hemma blef;
Ingen från soffan honom dref.
Der war han arg och bitter och twär.
Sutlig af fetma dödde han der.

16. Fisken.

Fisk, Du lille stackars tok!
Akta Dig för gossens krok.
Den i halsen lätt kan smyga
Och Dig illa då tilltyga.
Se, der gossen lurar ju.
Lätt af honom narras Du!

Fisken bättre det förstår,
Ifrigt efter masken går.
Tror att fiskargossen der
Blott för roskull spöet bär.
Simmar fram och hugger i —
För att genast fången bli.

17. Katten och flickan.

F. Kise! Hwarför jemt i twätt?
Aldrig blir Du på grannlåt mätt.

K. Flicka lilla, det är syggt,
Att ej jemt gå nätt och snyggt.
Hufwud, tassar, allting jag
Håller rent; det är min lag.

Flickan snart derefter lär
Huru katten omtyckt är;
Får ej blott i stugan titta,
Men i sjelfwa fönstret sitta.
Efter han är ren och grann,
Allas tycke winner han.

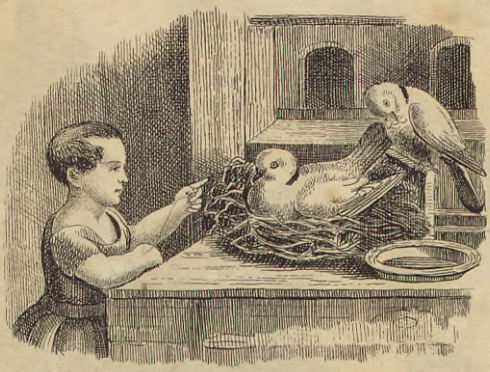

18. Flickan och dufwan.

F. Dufwa! Hur kan Du den smärtan fördraga
Att ur Ditt bröst så fjädrarne draga.

D. Gör det ock ondt, det är dock en tröst,
Att jag af fjädrarna uti mitt bröst
Kan åt de mina en säng bereda,
Och dem för köld och skada så freda.

Men flickan då tänker uti sitt sinn:
Som dufwan, så gör ju ock moder min.
Hon förjer så troget för sina små,
Att icke de frysa och gråta må.
Det aldrabästa min moder har
För sina små wißt aldrig hon spar.

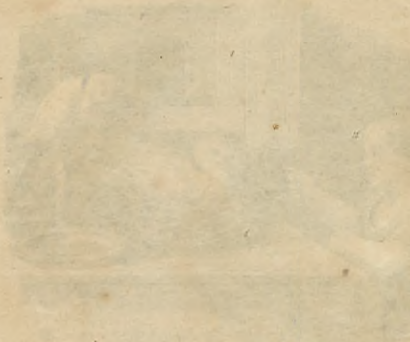

19. Swalan och flickan.

F. Ack, swala, Du kära! Du kommer ju
Från resan den långa tillbaka nu.
Berätta mig snällt, hwem sagt Dig har,
Att wåren tillbaka ock kommen war.

S. Den gode Guden i fjerran land
Det sagt mig och skickat mig hit till Din strand.

Och fastän från fjerran länder hon far,
Hon misste på tiden dock icke tar;
Ty snöen nu smälter wid solens wärma,
Och myggorna lustigt i skenet swärma.
Och swalan nu lider ej någon nöd,
Men skaffar åt ungarne tak och bröd.

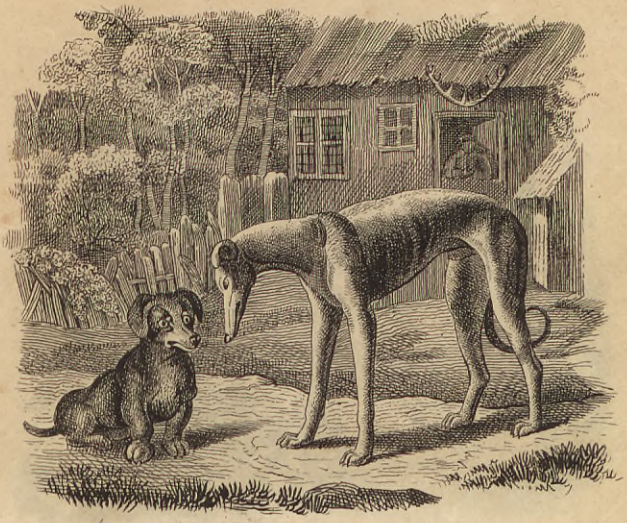

20. Windthunden och taxen.

W. Tax! Du är ju så liten och klen!
Har så korta och krokiga ben.

T. Windthund! Du är wißt lång och fior,
Men i Ditt hjerta courage ej bor.

W. Haren jag kniper midt i hans lopp.

T. Räfwen ur idet jagar jag opp.

Jägarn befallte dem wänner wara.
Snart han på jagt med dem will fara.
Se då den store, hur snabb och snar!
Se då den lille, hur räfwen han tar.
Hwarje wid jagten är snäll på sitt wis.
Hwarje wid jagten förtjenar sitt pris.

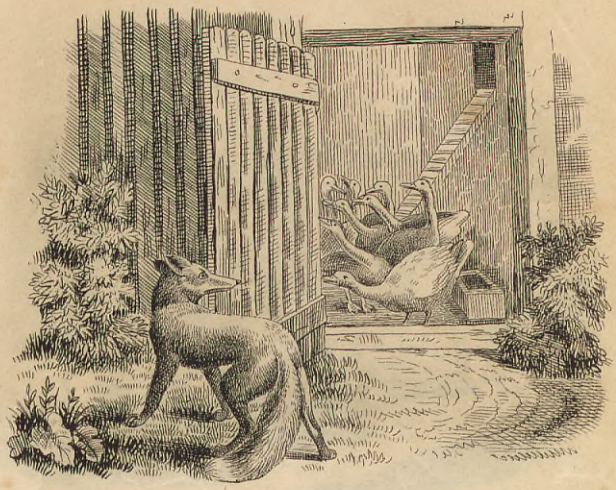

21. Räfwen och gåsen.

R. Fru gås! Se wädret är warmt och klart.
Att litet spasera, det wore wißt rart.

G. Herr Räf! Jag blifwer dock heldre här
Spasergång i solen, den är mig wißt kär;
Men sedan min Herre sig ställt wid min dörr,
Är wädret just icke så wackert som förr.

Derute war himmelen blå och klar.
Och ingen blåst eller köld det war.
Men gåsen war ej rätt glad i sitt sinne.
Hon hade nog räfwens konster i minne.
Om en gång med honom spasera hon gått,
Ej åter till sina mer komma hon fått.

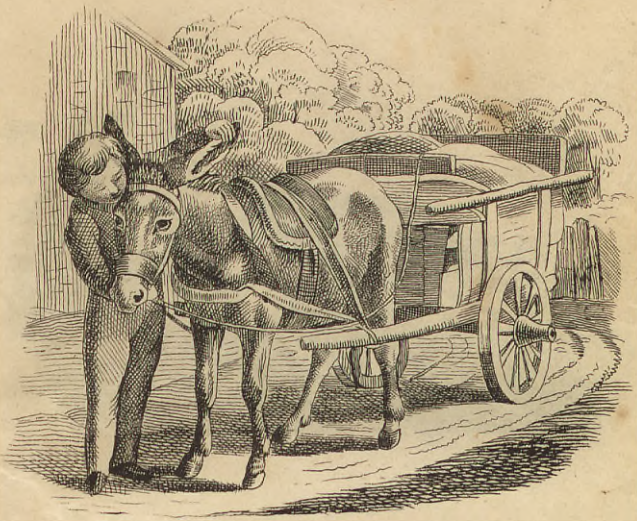

22. Gossen och åsnan.

G. Åsna! Hur grå och stygg ser Du ut!
Långa ä' öronen; bred är Din trut.

Å. Öron och trut jag ej sjelf mig gaf.
Derför med dem Du tålamod haf.
Han deroppe, som allting mig gifwit,
Wet wäl hwarföre jag sådan blifwit.

Gossen i werlden såg sig omkring,
Fann der så mången underlig ting.
En war liten, en annan war stor;
En kröp på mark; en i luften for.
Tänkte då glad: Wår Herre det gör;
Gläds åt sitt werk; jag glädjas ock bör.

23. Haren.

Haren tänker i hjertat så:
Hwad för en man ej wara jag må!
Dronen håller jag spända och styfwa.
Skäggiga nosen så stolt jag kan klyfwa.
Ingen komme mig nu för när.
Hugg och stryk då wankas här.

Wore i werlden han ensam blott,
Wißt som en hjelte han då sig stått.
Nu på afstånd en piska smäller;
Genast den hjelten modet fäller.
Tänker ej efter hwad det kan wara;
Gläds att han in i busken kan fara.

24. Räfwen och tuppen.

R. En gåta jag wet. Hwem gissar wäl den?

T. Mig gåtan säg. Jag är klyftig min wän.

R. Säg, hwilken bland djuren den slugaste är?
Säg hwem wäl det läckraste helst förtär? —
Det är just jag sjelf; nu har dig min taß.

T. Aj aj, hwad Du spräns! Din klo är så hwaß.

Tuppen, den token, war ej på sin wakt,
Let på sin wisdom, let på sin makt.
Räfwens ränker de woro dock wissa:
Swårt är att gåtor för räfwen gissa.
Nu fick han ångra sin högfärd nog.
Plockad han blef och ömkligt han dog.

III. Sagor och äfventyr.

1. Den kloke Hans.

Hans skulle gå bort. Modren frågade honom: "Hwarthän, Hans?" Hans swarade: "Till Greta." "War förståndig, Hans." "Skall så. Adjö mor!" "Adjö Hans!"

Hans kom till Greta. "God dag, Greta!" "God dag Hans! Hwad har Du med Dig?" "Har intet med mig. Will hafwa något." Greta gaf Hans en nål. Hans sade: "Tack, Greta." Greta swarade: "Adjö, Hans."

Hans tog nålen, lade den i sin wagn och for hem. "God afton, mor!" "God afton, Hans! Hwar har Du warit, Hans?" "Har warit hos Greta, mor." "Hwad har Du gifwit henne?" "Har ingenting gifwit. Har fått något." "Hwad har Du fått af Greta?" "Har fått en nål af Greta?" "Hwar har Du gjort af den, Hans?" "Har lagt den i wagnen, mor!" "Det war dumt, Hans! Du skulle stuckit den i Din rockärm, Hans!" "Får wara, mor! Skall göra bättre en annan gång."

Nästa Söndag for Hans åter till Greta. "God dag, Greta!" "God dag, Hans! Hwad har Du med

Dig?" "Har intet med mig. Will hafwa något." Greta gaf Hans en knif. "Tack, Greta." "Adjö, Hans."

Hans tog kniſwen, ſtack den i ſin rockärm och for hem. "God afton, mor!" "God afton, Hans! Hwar har Du warit?" "Har warit hos Greta, mor." "Hwad har Du gifwit henne?" "Har ingenting gifwit. Har fått något." "Hwad har Du fått af Greta?" "Har fått en knif af Greta." "Hwar har Du gjort af den, Hans?" "Har ſtuckit den i min rockärm, mor!" "Det war dumt, Hans. Du ſkulle hafwa lagt kniſwen i fickan, Hans!" "Får wara, mor! Skall göra bättre en annan gång."

Näſta Söndag for Hans åter till Greta. "God dag, Greta!" "God dag Hans! Hwad har Du med Dig, Hans?" "Har intet med mig; will hafwa något." Greta gaf Hans ett litet lam. "Tack Greta." "Adjö Hans."

Hans tog lammet, band benen tillſammans på det och lade det i ſin ſtora kapprocksficka. När han kom hem, war det qwäfdt. "God afton, mor! "God afton Hans! Hwar har Du warit?" "Har warit hos Greta, mor." "Hwad har Du gifwit henne!" "Har ingenting gifwit. Har fått något." "Hwad har Du fått af Greta?" "Har fått ett litet lam af Greta?" "Hwar har Du gjort af lammet?" "Har lagt det i

min kapprocksficka." "Det war dumt, Hans. Du skulle bundit en rem om halsen på lammet och låtit det gå bredwid Dig." "Får wara, mor! Skall göra bättre en annan gång"

Nästa Söndag for Hans åter till Greta. "God dag, Greta." "God dag, Hans. Hwad har Du med Dig?" "Har intet med mig; will hafwa något." Greta gaf Hans ett stycke fläsk. "Tack, Greta." "Adjö Hans."

Hans band en rem om fläsket och släpade det efter sig. Då kommo hundarne och åto opp fläsket. När han kom hem, hade han remmen i sin hand, men intet fläsk. "God afton, mor." "God afton, Hans! Hwar har Du warit?" "Har warit hos Greta, mor." "Hwad har Du gifwit henne?" "Har ingenting gifwit; har fått något." "Hwad har Du fått af Greta?" "Har fått ett stycke fläsk af Greta." "Hwar har Du gjort af fläsket, Hans?" "Har bundit en rem om det, och låtit det följa med wagnen; hundarne hafwa tagit det." "Det war dumt, Hans! Du skulle hafwa lagt fläsket i en påse och packat det så i wagnen." "Får wara, mor. Skall göra bättre en annan gång."

Nästa Söndag for Hans åter till Greta. "God dag, Greta!" "God dag, Hans! Hwad har Du med

Dig?" Har intet med mig; will hafwa något." "Greta gaf Hans en kalf." "Tack, Greta." "Adjö, Hans."

Hans tog kalfwen, lade den i en påse, packade den i wagnen och satte sig på påsen. Kalfwen dödde i påsen. "God afton, mor." "God afton, Hans. Hwar har Du warit?" "Har warit hos Greta, mor." "Hwad har Du gifwit henne." "Har ingenting gifwit; har fått något." "Hwad har Du fått af Greta?" "Har fått en kalf af Greta." "Hwar har du gjort af kalfwen, Hans?" "Har lagt den uti en påse och packat den i wagnen; nu är kalfwen död i påsen, mor!" "Det war dumt Hans. Du skulle hafwa bundit en lina om hans hals och låtit honom springa wid wagnshäcken." "Får wara mor. Skall göra bättre en annan gång."

Nästa Söndag for Hans åter till Greta. "God dag, Greta." "God dag, Hans! Hwad har Du med Dig?" "Har intet med mig; will hafwa något." "Har lust att sjelf följa med Dig, Hans." "Wälkommen, Greta!"

Hans tog Greta, band en lina om hennes hals och lät henne springa wid wagnshäcken. När han kom hem, gick han till sin mor. "God afton, mor!" "God afton, Hans! Hwad har Du med Dig?" "Har Greta med mig, mor?" "Hwar har Du gjort af Greta, Hans?" "Har bundit Greta i en lina, och låtit henne springa bredwid wagnshäcken." "Det war dumt, Hans.

Du skulle haswa låtit henne sitta bredwid Dig och kastat ett wänligt öga till henne." "Skall så göra, mor! Nu är jag klokare än jag förut har warit."

Och så gick Hans ned i stallet och stack alla ögonen ut på kalfwar och lam och satte sig bredwid Greta och kastade det ena ögat efter det andra i ansigtet på Greta. Men då blef Greta ond och slet sig lös och sprang hem och sade: "Katten må wara en fästemö åt den dumme Hans!"

2. Den tappre skräddaren.

En wacker sommarmorgon satt en liten skräddaregesäll på sitt bord wid fönstret, war wid godt mod och sydde allt hwad han förmådde. Då kom en bondqwinna förbi huset och ropade: "Honung till köps! honung till köps!" Det war ett ljufligt ord i skräddarens öron. Han stack hufwudet ut och ropade: "Kom in, gumma; här får Du handel." Qwinnan kom in och måste ur sin stora korg taga alla sina honungskrukor fram. Skräddaren beså dem, lyfte på dem och sade till slut: "Din honung tyckes wara god. Wäg af 4 lod; ja, jag tager till och med åtta; så wet jag Du är nöjd med handeln." Qwinnan, som hade hoppats att åtminstone få ett par krukor sålda, lemnade honom hwad han begärde, men gick förtretad och knotande sin wäg. "Nu will jag göra mig ett godt mål," sade skräddaren, "will hämta mig styrka och krafter." Derpå framtog han sin brödkaka, skar sig en rundtomsliswa, och strök honung på den. "Det skall bliswa mig en läcker frukost," sade han, "dock innan jag äter, will jag taga de sista stygen på denna rock." Han ställde honungsbrödet bredwid sig, sydde och sydde, och tog i glädjen allt större och större styng. Emedertid fingo flugorne, som suto på wäggen, lukt på honungen och slogo sig ned på maten i stora skaror. "Hwem har bjudit Er?" sade skräddaren, och jagade dem bort. Men

flugorna förstodo icke rätt hans språk, utan kommo tillbaka i allt större och större fällskap. Då blef skräddaren förgrymmad, tog en klädeslapp ur sin låda och ropade: "Wänta, jag skall ge Er honung!" Och dermed gaf han dem ett dugtigt slag; och när han drog lappen upp, lågo der sju döda flugor i honungen. "Du är ju en riktig karl," ropade han till sig sjelf, och beundrade sin egen tapperhet. "Det skall hela staden få weta," sade han, och derpå skar han till en bred gördel, sydde den färdig och stickade på den med stora bokstäfwer dessa ord: "sju i ett slag." "Ej blott staden, hela werlden skall weta det, "sade han, och hans hjerta spelade som en lamswans.

Skräddaren hoppade ned från bordet, band gördeln omkring sig och wille ut i werlden, efter hans werkstad war för trång för hans tapperhet. Innan han drog äfstad, sökte han efter om han icke kunde finna något att taga med sig. Han fann intet annat än en gammal ost. Den tog han i fickan. Utanför stadsporten såg han en fågel, som hade fastnat i en snara; den måste in i den andra fickan. Nu tog han benen i famn och sprang så långt han orkade. Han kom snart till ett berg och när han kommit upp på deß spets, satt der en förfärlig jätte. Skräddaren gick modigt fram, tilltalade honom och sade: "God dag, kamrat! Jag ser Du sit-

ter och ser Dig omkring i werlden. Jag ämnar mig också ut i werlden. Jag will försöka min lycka i werlden. Har Du lust, så göra wi sällskap." Jätten såg med förakt på skräddaren och sade: "Packa Dig bort, Du eländige pyssling, annars äter jag strax opp Dig till frukost." "Månne det?" sade skräddaren, wisade honom gördeln och frågade om han kunde läsa hwad der stod. Jätten läste: "sju i ett slag," trodde att det warit menniskor och fick någon respekt för den lille mannen. Dock wille han först försöka honom, tog en sten i handen och kramade den så hårdt att klart watten droppade derur. "Gör mig det efter," sade han till skräddaren. "Intet annat," swarade denne, "det är en lek för mig;" tog derpå fram osten ur sin ficka och kramade den så, att den gula saften rann ut mellan fingrarne. "Detta är något mera," sade han. Jätten wiste icke hwad han skulle säga. Han tog nu en sten, kastade den så högt upp i luften, att man knapt kunde ögna den och sade: "Du lillepytt, kan Du göra mig det efter." "Icke illa kastadt," sade skräddaren, "dock kom stenen tillbaka till marken. Jag will kasta en sten, som alldeles icke skall komma tillbaka." Nu tog han fram fågeln och kastade den upp i luften, och fågeln flög bort och kom ej tillbaka. "Kasta kan Du, det ser jag," sade jätten, "men nu wilja wi försöka, om Du också

kan bära någon sticklig börda." Han förde skräddaren till en stor ek, som låg på marken, och sade: "om Du är stark nog, så hjelp mig att bära detta träd ur skogen." "Gerna det," sade den lille mannen, "tag Du stammen på Din axel, så will jag bära kronan. Den är dock tungast." Jätten lade stammen på sin axel; men skräddaren satte sig på en gren, och jätten, som icke kunde se sig tillbaka, måste bära hela trädet och skräddaren till på köpet. Under tiden war skräddaren lustig och sjöng wisan: "Tre skräddare redo på wägen fram," och låtsade som det kostade föga på honom, att bära en ek. Men sedan jätten burit trädet ett stycke wäg, förmådde han icke längre, utan sade: "Nu måste wi hwila." Skräddaren hoppade raskt ned af grenen, fattade i trädet med båda armar, såsom hade han burit det, och sade: "Hwad är Du för en stor karl, som icke kan bära en swafwelsticka."

De gingo ett stycke längre fram och när de kommo till ett körsbärsträd, tog jätten fast i kronan, hwarest de mognaste bären funnos, drog grenarne till sig, lemnade dem åt skräddaren och böd honom att äta. Men skräddaren war för swag att hålla trädet och när jätten släppte det, for det åter i höjden och skräddaren slungades högt upp i luften. "Hwad är det?" sade jätten, "har Du icke kraft att hålla ett sådant ridspö?" "Kraft

felas icke," swarade skräddaren; "skulle sådant betyda något för den som slagit sju i ett slag? Jag har med flit sprungit öfwer trädet, ty der äro jägare nere, som skjuta skarpt i buskarne. Spring efter, om Du kan." Men jägarn kunde icke, utan fastnade i grenarne och skräddaren war ock häri den förnämste.

Jätten sade: "Efter Du är en så tapper karl, så följ mig i min kula och sof bland mina kamrater." Skräddaren följde. När de kommit till jättekulan, suto der andra jättar wid en eldbrasa och hwar och en hade ett stekt får i handen och spisade aftonward. Skräddaren såg sig omkring och tänkte för sig self: "här är dock något bättre rum än i min werkstad." Jätten wisade honom en säng och sade, att han der skulle sofwa ut. Men för skräddaren war sängen för stor, han lade sig icke midt i densamma, utan kröp ned i ett hörn. När det war midnatt och jätten trodde att skräddaren låg i sin djupa sömn, stod han upp, tog en stor jernstång, krossade sängen med ett slag, och menade att gräshoppan, som låg deri, nu fått hwad den behöfde. Innan solen uppgått woro jättarne i skogen och hade alldeles bortglömt skräddaren, då denne kom hoppande och hwisslande. Jättarne förskräcktes, fruktade att han skulle slå dem alla ihjäl och sprungo i hast sin kos.

Skräddaren drog widare. Sedan han wandrat någon tid, kom han till ett kungligt slott och eftersom han war trött, lade han sig att sofwa i gräset. Som han der låg, kom folk och betraktade honom och läste på hans gördel: "Sju i ett slag." "Ack," sade de, "hwad will den store krigshjelten här midt i freden? Det är säkert en mäktig herre." De omtalade det för konungen och menade, att det war en wigtig man, som kunde wara till nytta, i fall ett krig utbröte. Konungen tyckte på samma sätt och skickade en af sina hofmän för att tillbjuda skräddaren att blifwa general. Skräddaren emottog tillbudet, blef general, fick stor lön och ett präktigt slott att bo uti.

Men de andra officerarne woro afundsjuka på skräddaren och önskade honom hundrade mil bort. Sedan de försökt hwarjehanda, gingo de till konungen och begärde sitt afsked. Konungen war ledsen att han för en enda skulle afskeda alla sina trogna tjenare och önskade att han åter wore af med skräddaren. Men han wågade ej gifwa honom afsked, emedan han fruktade att han skulle slå konungen och allt hans folk ihjäl och sjelf uppstiga på den kungliga tronen. Han tänkte länge hit och dit och fann äntligen på råd. Han skickade bud till skräddaren och lät säga honom, att efter han war en så stor krigshjelte, så wille han gifwa honom ett uppdrag. I

en skog lefde twenne jättar, som röfwade, mördade, och således gjorde stor skada. Ingen kunde utan lifsfara nalkas skogen. Om han öfwerwann och dödade dessa jättar, skulle han få konungens dotter till gemål och halfwa konungariket till utstyrsel. Hundrade ryttare skulle draga med honom och wara honom till hjelp. Skräddaren tänkte, att sådant kunde passa en sådan man som han war och swarade: "Jättarne skall jag nog tukta; de hundrade ryttarne behöfwer jag icke. Den som slagit sju i ett slag, är icke rädd för twenne."

Skräddaren drog ut till skogen och sade till ryttarne: "Här kunn n J hålla stilla; jag skall nog ensam stöta jätte." Derpå gick han in i skogen och såg sig öfwerallt omkring. Om en stund blef han warse jättarne. De lågo och sofwo under ett träd och snarkade så hårdt att grenarne derwid skakades. Skräddaren plockade båda sina fickor fulla af stenar och steg derpå i trädet. Sittande midt öfwer jättarne kastade han den ena stenen efter den andra i ansigtet på den ene jätten, tills denne omsider waknade, stötte på sin kamrat och sade: "hwarför slår Du mig?" "Du drömmer endast," sade denne, "jag slår Dig icke." De lade sig åter att sofwa. Då kastade skräddaren stenar på den andre. "Hwad betyder det?" ropade han, då han waknade; "hwarföre kastar Du på mig?" "Det gör jag wisst icke," sade den förste;

"Du drömmer endast?" De trätte en stund, men eftersom de woro sömniga, lade de sig åter till hwila. Genast började skräddaren ånyo sitt spel, och kastade med all sin makt den största stenen i hufwudet på en af jättarne. "Det är för galet," skrek denne, sprang upp som en ursinnig och öfwerföll sin kamrat. Denne betalte honom på samma sätt, och de kommo i sådant raseri, att de ryckte upp träden och slogo med dem på hwarandra och slutade icke förr än de slagit hwarandra ihjäl. Då hoppade skräddaren ned. "Det war en lycka för mig," sade han, "att de icke togo äfwen det trädet, hwari jag satt. Hade de gjort detta, hade jag som en ekorre måst springa i ett annat." Nu drog han ut sitt swärd och stötte det i bröstet på jättarne, gick så ut till ryttarne och sade: "Jag har gjort slut på båda jättarne; det war en hård nöt att knäcka. De ryckte upp träden för att förswara sig; men det hjelpte icke mot den, som har slagit sju i ett slag." "Är generalen icke sårad?" frågade ryttarne. "Wißt icke," swarade denne; "de hafwa icke skadat ett hår på mitt hufwud." Ryttarne wille knapt tro honom, utan redo in i skogen. Men der funno de jättarne simmande i blod, och rundt omkring lågo de upprycka träden och nu måste de tro honom och de kommo alla tillbaka till konungen.

Nu fordrade skräddaren den utlofwade belöningen, men konungen ångrade sitt löfte och tänkte ånyo på råd huru han skulle blifwa mannen qwitt. Han sade omsider: "Innan Du får min dotter, måste Du fullgöra ett annat hjeltehwärf. I skogen springer en noshörning, som gör stor skada. Den måste Du fånga." Skräddaren sade: "För en noshörning är jag ännu mindre rädd än för twå jättar; sju i ett slag, det är min sak." Han tog ett streck och en yxa och gick ut i skogen och lät åter dem som skulle wara hans följeslagare wänta utanföre. Snart kom noshörningen springande, lopp rakt fram på skräddaren och wille utan omständigheter spetsa honom på sitt horn. "Icke för hastigt," sade skräddaren; blef stående framför ett träd och wäntade tills djuret war helt nära. Då sprang han helt behändigt bakom trädet och noshörningen rände med all kraft mot trädet och stötte sitt horn så djupt in i stammen, att han icke kunde draga det ut, utan war fången. "Nu är fågeln fången," sade skräddaren, lade strecket om halsen på noshörningen, afhögg hornet och förde djuret fram till konungen.

Men ännu wille icke konungen gifwa honom hwad han hade lofwat, utan begärde, att skräddaren först till bröllopsmåltiden skulle fånga ett wildswin, som gjorde stor skada i skogen. Jägare skulle derwid wara honom behjelpliga. "Gerna," sade skräddaren, "det är en barn-

lek." Jägarne kommo icke i skogen, och dermed woro de wäl nöjda, ty de woro rädda för wildswinet. När djuret fick se skräddaren, lopp det emot honom med fraggande gap och slipade tänder, och wille genast fälla honom till marken. Men der bredewid stod ett litet skogscapell. Den snabbfotade skräddaren sprang in i detta och genast ut igen genom ett fönster. Swinet sprang efter, men skräddaren stod redan utföre och slog dörren igen, och djuret war fängadt och war mycket för owigt för att komma ut genom fönstret. Skräddaren kallade nu på jägarne, att de skulle komma och se, huru djuret war fångadt, och hjelten begaf sig hem och nu kunde konungen icke längre undwika att hålla sitt löfte, utan skräddaren fick prinsessan och halfwa konungariket och der blef bröllop i sju dagar och skräddaren blef en mäktig konung och efter konungens död ärfde han hela riket och der regerar han ännu och har många prinsar och prinsessor; men sådant hade ingen trott om honom, när han satt på sitt bord med benen i kors och sydde byxor.

Swensk folksaga; tillika hos Grimm.

3. Konung Trastnäbb.

En konung hade en dotter, som war utomordentligt skön, men stolt och högmodig, så att ingen friare syntes henne god nog, utan hon afskedade den ene efter den andre, och dref deßutom gäck med dem. En gång lät konungen anställa ett stort gästabud och inbjödo alla som hade lust att gifta sig, och lät dem uppställa sig i en lång rad efter deras rang och stånd, först konungar, sedan hertigar, furstar, grefwar, baroner, och sist adelsmän. Derpå gick prinsessan fram till dem och beſåg dem alla, hela raden utåt. Men ingen war god nog för henne. Wid hwar och en hade hon något att anmärka. Den ene war henne för tjock; "den öltunnan," sade hon. En annan war för lång; "den humleſtången," sade hon. En tredje war för kort; "den rofwan," kallade hon honom. En fjerde för blek; "det är den bleka döden," ropade hon. En femte för röd; "den tuppkammen," sade hon. En sjette icke rät nog; "det krokiga wedträdet," benämde hon honom. I synnerhet hade hon mycket ſpe med en god konung, som stod öfwerst i raden, och hwars haka war något krokig. "Ack," sade hon, "hans haka är ju som trastens näbb." Och ifrån den stunden kallades han konung Trastnäbb. Men när konungen förnam att prinsessan endast gjorde narr af alla friarne, blef han wred och swor att den förste

bäste tiggare som kom utanför hans dörr, skulle erhålla hans dotter till äkta.

Ett par dagar derefter begynte en spelman att sjunga utanför fönsterna, för att derföre erhålla en allmosa. När konungen hörde detta, sade han: "Låt honom komma hitopp!" Då inträdde till konungen en smutsig spelman, sång för konungen och prinsessan, och bad om en ringa allmosa. Konungen sade: "Din sång har så wäl behagat mig, att jag will gifwa Dig min dotter till hustru." Prinsessan förskräcktes, men konungen sade: "Jag har swurit en ed att gifwa Dig till äkta åt den förste bäste tiggare, och denna ed will jag hålla." Nu hjelpte inga böner, prestен blef efterskickad, och prinsessan måste låta wiga sig wid spelmannen. När de woro wigda, sade konungen: "det passar sig icke numera, att Du är i mitt slott; Du må draga ut i werlden med Din man."

Tiggaren tog henne under armen; de wandrade åstad och kommo till en skog. Då frågade hon:

"Ack hwem rår wäl om den sköna skog?"

Då swarades henne:

"Det är Kung Trastnäbbs; nu wet Du nog.
Om honom till man Du taga förstått,
Tillika med honom Du skogen fått."

Prinsessan suckade:
"O we mig! för högmod jag plikta nu får!
Som tiggarens qwinna här sorgsen jag går!

Derpå kommo de öfwer en äng. Prinsessan frågade:
"Ack! hwem rår om den sköna äng?"

Då swarades henne:
"Det är Kung Trasnäbbs: han är ej sträng.
Om honom till man Du taga förstått,
Tillika med honom Du ängen fått."

Prinsessan suckade:
O we mig! För högmod är plikten tung.
Jag har nu en tiggare, icke en kung."

Derpå kommo de till ett stort präktigt slott. Prinsessan frågade:
"Ack! hwem tillhör wäl det sköna slott?"

Då swarades henne:
"Det är Kung Trasnäbbs; han bor der så godt.
Om honom till man Du taga förstått,
Tillika med honom Du slottet fått."

Prinsessan suckade:
"O we mig, stolta! Det illa mig gick!
En tiggare, icke en konung jag fick."

Spelmannen sade: "Det behagar mig föga, att Du prisar en annan högre än mig. Är jag icke god nog för Dig?" Omsider kommo de till en liten låg, usel koja. Då sade hon:

"Ack huru eländig den kojan är!
Hwem månde wäl wara husbonde der?"

Spelmannen swarade;

"Den kojan är min; der skola wi bo;
Der skola wi hafwa wår glädje och ro."

"Hwar äro wåra uppassare?" frågade konungadottren. "Uppassare," swarade tiggaren. "Hwad wi wilja hafwa gjordt, det måste wi göra sjelfwa. Slå genast upp eld och koka mig mat. Jag är hungrig och trött." Men prinsessan förstod icke, huru hon härmed skulle bete sig, utan tiggaren måste hjelpa henne, så att något kunde blifwa färdigt. När de förtärt den ringa anrättningen, lade de sig att sofwa. Tidigt nästa morgon måste hon stå opp och uträtta något för sin man. Sålunda lefde de ett par dagar och förtärde det lilla de ägde i huset. Då sade mannen: "Hustru! Detta går ej längre an. Du måste förtjena något till wårt uppehälle. Du måste fläta korgar. Han gick i skogen, skar widjor och förde dem hem; men de styfwa widjorna sårade hennes fina händer och hon kunde icke arbeta. Mannen sade:

"jag ser det duger icke: Du må heldre spinna. Kanske förstår Du det bättre." Hon satte sig till rocken och försökte att spinna, men den skarpa tråden skar snart sönder de mjuka fingrarne, så att dessa blödde. Då sade mannen: "Du duger ju till intet arbete; hwad hade jag med Dig att göra? Dock jag will ännu göra ett försök. Jag will begynna en handel med lerkrukor; Du skall sitta på torget och försälja min wara." "Ack," tänkte hon, "när der kommer folk på torget från min faders rike, huru måste jag icke då blygas?" Men det hjelpte icke, hon måste åstad, om hon icke wille dö af hunger. I början gick det wäl. Efter qwinnan war wacker, köpte man hennes krukor och betalte dem högt. Men längre fram gick det sämre. En dag hade hon satt sig med alla sina lerkärl i ett hörn af torget. Som hon der satt, kom en drucken ryttare galopperande och red in ibland krukorne och de blefwo alla krossade i tusen bitar. Nu började hon att gråta och wißte i sin ångest icke huru hon skulle bete sig. "Huru skall det nu gå mig?" ropade hon; "hwad skall min man säga wid denna olyckan?" Hon gick hem och berättade hwad som händt. Mannen sade: "Hwem bad Dig att med lerkärl sätta Dig i hörnet af torget. Låt nu bli att gråta. Jag ser att Du icke duger till något ordentligt arbete. Jag har nu warit i konungens slott och der har jag

uträttat, att Du kunde blifwa antagen till köksflicka och att Du derföre erhåller maten. Packa Dig nu åstad och låt mig se att Du passar snällt opp kocken.

Nu blef konungadottren en köksflicka, måste passa opp kocken och göra swårt arbete. På hwardera sidan i kjortelsäcken satte hon en lerkruka och i den lade hon allt hwad hon från grytorna kunde erhålla och förde det till sin man och deraf lefde de någon tid. Efter några weckor skulle den äldsta prinsen hålla bröllop; då gick den arma qwinnan upp i rummen och ställde sig wid salsdörren och såg på dansen. Då nu många ljus brunno i salen och den ena fröken war wackrare än den andra och allt war herrlighet och prakt, tänkte hon med bedröfwadt hjerta på sig sjelf och ångrade sin fiolthet, som hade bragt henne i elände. Af de kostliga rätterna, som blefwo inburna i salen erhöll hon af betjenterna åtskilliga bitar, och dem lade hon i sina krukor, och wille bära dem hem till sin man. Men i detsamma kom prinsen i sina gyllene kläder bort till henne och tog henne wid handen och wille dansa med henne; men hon wille icke utan förskräcktes, ty hon såg, att det war kung Trasnäbb sjelf, som hade friat till henne och af henne blifwit med hån afwisad. När hon nu nekade att dansa, och han likawäl drog henne in i ringen, brast bandet i sönder, som höll kru-

korne oppe, och krukorne föllo ner och gingo sönder, och allt hwad der war i dem föll på golfwet, soppa och fiek och kakor. Och när fällskapet såg detta, blef der ett högt skratt, och hon war så betagen af blygsel, att hon gerna welat wara tusen alnar under jorden. Hon sprang till dörren och wille flykta bort, men i dörren fattade en man henne wid handen och förde henne tillbaka; och när hon såg på honom, war det kung Trastnäbb. Han sade wänligt till henne: "War icke rädd! Jag och spelmannen, Din man, äro en och samma person. Af kärlek till Dig har jag sålunda förwandlat mig. Ryttaren, som ridit sönder Dina lerkärl, är icke heller någon annan än jag. Allt detta har skett, på det att Ditt stolta sinne skulle kufwas och Ditt högmod straffas. Nu är allt godt igen och nu skall wårt bröllop firas." Då kommo hoffruarne och klädde på henne de skönaste kläder, och hennes fader kom tillika med hela hofwet och önskade henne lycka till förmälningen med kung Trastnäbb, och nu började först den rätta glädjen. Det kunde hafwa warit lustigt att få se det bröllopet.

4. Törn-Rosa.

För länge sedan war der en konung och en drottning; de talade hwarje dag sålunda: "ack, om wi hade ett barn!" Men de erhöllo intet barn. Då hände det en dag, då drottningen war i bad, att en groda kröp fram ur wattnet och sade till henne: "Din önskan skall uppfyllas och Du skall föda en dotter till werlden." Som grodan sagt, så skedde, och drottningen födde en dotter, som war så skön, att konungen högligen gladdes och gjorde ett stort fadderskap. Han bjöd icke blott sina slägtingar, wänner och bekanta, utan och de wisa qwinnorna i landet, på det att dessa skulle bliswa barnet bewågna. Han hade tretton sådana qwinnor i sitt rike, men han kunde endast bjuda de tolf, emedan han ej hade mer än tolf gyllene talrickar, af hwilka de kunde spisa. De som woro budna kommo, och när festen war förbi, gåfwo de barnet faddergåfwor, den ena wishet, den andra skönhet, den tredje rikedom, och så widare allesamman. När de elloswa hade utdelat sina gåfwor, kom den trettonde som ej warit buden och derföre wille hämnas. Hon ropade: "Då prinsessan är femton år gammal, skall hon sticka sig af en häckla och dö." Då framträdde den tolfte, som ännu ej hade gifwit något: hon kunde icke alldeles tillintetgöra det swåra ordet, men hon sade: "prinsessan skall icke dö, utan blott sofwa en hundraårig sömn."

Konungen som gerna wille bewara sin dotter för olyckan, lät den befallning utgå att alla häcklor i landet skulle förstöras. Hos flickan wisade sig alla qwinnornas gåfwor, ty hon blef skön, sedesam, wänlig, förståndig, så att alla som sågo henne måste högligen älska henne. Nu hände det just på den dag, då hon skulle fylla sina femton år, att konungen och drottningen icke woro hemma, utan prinsessan war ensam i slottet. Då gick hon allestädes omkring, besåg alla rum och kamrar och kom slutligen till ett gammalt torn. Hon gick upp för en trång trappa och kom till en dörr. Derinnanför satt en urgammal qwinna och häcklade lin. "Hwad tager Du dig till, gamla gumma?" sade flickan. "Jag häcklar lin," sade gumman och nickade med hufwudet. "Det ser ju lustigt ut," sade flickan, tog häcklan och wille äfwen häckla lin. Men efter hon icke förstod konsten, stack hon sig strax i lillfingret och så gick det i fullbordan som war sagdt om henne.

Ty i samma stund som hon stuckit sig, föll hon i en djup sömn. Och konungen och drottningen, som kommo tillbaka, begynte ock att med hela deras hofstat insomna och hästarne i stallet somnade och hundarne på gården och dufworna på taket och flugorna på wäggen; ja, elden som fladdrade på spisen blef trög och somnade in, och steken hörde upp att fräsa på stekspettet,

och kocken, som wille lugga kökspojken, släppte hårtofsen och insomnade, och allt som hade en lefwande ande, blef stilla och tyst och föll i sömn.

Men rundtomkring slottet begynte en törnhäck wexa, och den blef med hwart år allt högre, och till slut war slottet alldeles öfwerwuxet, så att intet deraf syntes, icke en gång wimplarne på taket. Men i landet gick sagan omkring om den sköna sofwande prinsessan, som kallades Törn-Rosa, efter hon war en ros som blifwit öfwerwuxen af törnen. Och många prinsar kommo och försökte att genombryta törnet; men det war dem icke möjligt, utan ynglingarne blefwo alltid genomstuckne af törntaggarne och omkommo jemmerligen. Efter många, många år kom äntligen en prins till landet, för hwilken en gammal gubbe berättade historien om Törn-Rosa, och det insomnade hofwet. Prinsen sade: "Jag will försöka, om jag ej kan frälsa den sofwande prinsessan." Och derpå begaf han sig till slottet.

Men just då woro de hundrade åren förflutna. Och när han närmade sig törnhäcken, såg han intet annat än stora sköna blommor. De weko undan för honom och han kunde oskadad gå igenom dem. Och när han kom opp på slottet, lågo hundar och hästar och sofwo. Och på taket suto dufworne och gömde sina hufwud under wingarne och sofwo. Och flugorne på

wäggarne sofwo, och kocken, som welat lugga kökspojken, höll sin hand stilla och sof, och kokerskan, som hållit på att plocka en swart höna, hade insomnat. Och när han kom in i den stora hofsalen, lägo alla hofmännen och alla hoffruarna på golfwet och sofwo, och konungen och drottningen suto hwar på sin tron och sofwo. Då gick han ännu längre, och allt war så tyst, att han kunde höra sin egen andedrägt, och han kom in i det cabinett, der Törn-Rosa låg och sof. Och hennes skönhet war så stor, att han icke kunde wända sina ögon ifrån henne, och han bugade sig ned och kyßte henne. Men som han kyßte henne, slog hon opp sina ögon och war waken och såg helt wänligt på honom. Och de gingo tillsamman ut i salen och konungen och drottningen waknade jemte hela hofstaten och de sågo på hwarandra förundrade. Och hästar och hundar och dufwor och flugor och elden och steken och kocken och kokerskan och allt kom i rörelse. Och nu hade de sofwit jemt i hundrade år. Men sedan de nu woro wakna, höll prinsen bröllop med prinsessan, och de lefde länge lyckligt med hwarandra, tills de slutligen dödde i en hög ålder.

5. Hittefågel.

Det war en gång en jägare. Han gick ut i skogen för att jaga. Och när han kom i skogen, hörde han någon skrika såsom ett litet barn. Och som han gick efter skriket, kom han omsider till ett högt träd, och i trädets topp satt ett litet barn. Deß moder hade lagt sig att sofwa under trädet, och under tiden hade en örn kommit och tagit barnet i sina klor och satt det i toppen af trädet och modren hade bortgått utan att igenfinna barnet.

Jägarn steg opp i trädet, hämtade barnet ned och tänkte: "Du kan gerna taga barnet hem med Dig och uppfostra det tillsamman med Din egen dotter Lena;" och så gjorde han och båda barnen wexte upp tillsamman. Men det barnet, som blifwit funnet i trädet och som en fågel ditfört, kallades Hittefågel. Och barnen älskade hwarandra så mycket, att när det ena war borta så gret det andra, och de wille derföre ständigt wara tillsamman.

Jägarn hade en gammal kökspiga, som war en stygg hexa. Hon tog en afton twå ämbar och började hämta watten, och hon gick ej blott en gång, utan många gånger till brunnen, och hämtade en stor kettel full af watten. När Lena såg detta, sade hon: "Gamla Susanna, hwarföre hämtar Du så mycket watten?" Susanna swarade: "Jag will tala om det för Dig, om

Du lofwar mig, att icke säga det för någon." Lena sade: "Nej, jag will ej säga det för någon." Då sade kökspigan: "i morgon, när jägarn är på jagt, lägger jag eld under ketteln, och när ketteln kokar, tar jag Hittefågel och kastar honom i ketteln, och wi få af honom en god soppa."

Bittida nästa morgon stod jägarn opp och gick på jagt. Båda barnen lågo ännu i sängen och Hittefågel sof, men Lena wakade. Då wäckte Lena Hittefågel och sade till honom:

"Öfwerger Du ej mig
Så öfwerger jag ej Dig."

Då swarade Hittefågel: "aldrig i werlden." Derpå berättade Lena: "I går afton hämtade Susanna watten och hela ketteln blef full, och hon sade mig att i morgon, när wår fader är på jagt, wille hon taga Dig och koka Dig. Wi wilja stå opp och kläda på oß och skynda härifrån."

Barnen gjorde så som Lena sagt. När nu ketteln war i kokning, kom kökspigan in i barnens sofkammare och wille taga Hittefågel och kasta honom i ketteln. Men när hon kom in, woro barnen borta. Då blef hon illa till mods och sade till sig sjelf: "Hwad skall jag nu säga, när jägarn kommer hem och barnen äro borta? Raskt efter dem, att wi kunna få dem tillbaka."

I hast skickade hon tre drängar åstad, som skulle söka opp barnen. Men dessa suto wid en skog, och när de sågo drängarne komma springande, sade Lena till Hittefågel:

"Öfwerger Du ej mig,
Så öfwerger jag ej Dig."

Men Hittefågel swarade: "Aldrig i werlden." Hwarpå Lena sade: "Du må blifwa en rosenbuske, och jag will blifwa en ros på rosenbusken." När nu de tre drängarne kommo till skogen, woro barnen förswunna och der fanns intet annat än en rosenbuske och på den satt en ros. Drängarne sade: "Här är intet att finna," och så gingo de åter hem och sade till kökspigan, att de icke funnit annat än en rosenbuske och på den en ros. Då bannade pigan dem och sade: "I dummerjönsar! I borden hafwa brutit rosen af rosenbusken och tagit den hem med Eder. Åstad och gören således." De gingo för andra gången till skogen. När barnen sågo dem komma, sade Lena till Hittefågel:

"Öfwerger Du ej mig,
Så öfwerger jag ej Dig."

Hittefågel swarade: "Aldrig i werlden." Hwarpå Lena sade: Du må blifwa en kyrka och jag will blifwa en silfwerkrona i kyrkan." När drängarne kommo, funno de intet annat än en kyrka och i kyrkan hängde en silfwer-

krona. Drängarne sade till hwarandra: "Här är intet för oß att göra; wi wilja gå hem igen." När de kommo hem, berättade de, att de icke funnit annat än en kyrka och i kyrkan en silfwerkrona. "I dummerjanar," bannade dem kökspigan, "I borden hafwa brutit Er in i kyrkan och tagit silfwerkronan hem med Er." Nu begaf kökspigan sig sjelf åstad med drängarne. Och barnen sågo drängarne komma för tredje gången och den gamla kökspigan styltade efter dem. Då sade Lena till Hittefågel:

"Öfwerger Du ej mig,
Så öfwerger jag ej Dig."

Hittefågel swarade: "Aldrig i werlden." Lena sade: "Du må bliſwa en damm och jag will bliſwa en anka i dammen." Och när kökspigan kom fram och såg dammen och ankan, lade hon sig på knä och wille dricka ut dammen och sedan taga ankan. Men då kom ankan och och högg sitt näbb fast i hennes hufwud och drog henne ut i dammen och den gamla hexan drunknade i dammen. Och barnen lefwa ännu tillsamman, i fall de icke äro döda.

6. Tretumhög.

Det war en gång en möllare, som war mycket fattig, men han hade en wacker dotter. En dag kom han att tala med konungen och sade: "jag har en dotter, som kan spinna halm till guld." Konungen, som älskade guld, tyckte wäl om denna konst, och befallte att möllardottern skulle komma opp på slottet. Der fördes hon i en kammare, som war full af halm, och hon fick en spinnrock och konungen sade: "Kan Du i denna natt spinna all halmen i denna stugan till guld, så skall Du lefwa; annars skall Du dö." Derpå tillstängdes kammaren och flickan war ensam.

Der satt nu möllarflickan och wiste intet råd, ty hon förstod ej huru halm skulle spinnas till guld, och hennes ängest blef allt större och större och slutligen började hon att gråta. Då öppnades dörren och en helt liten, liten man inträdde, som sade: "God aftou, möllardotter! Hwarföre gråter Du?" "Ack," swarade flickan, "jag skall spinna halm till guld, och förstår det icke." Mannen sade: "Hwad ger Du mig, om jag gör det för Dig?" "Mitt halsband," sade flickan. Mannen tog halsbandet, satte sig till rocken, och snurr, snurr, snurr, så war rullen full. Genast insatte han en annan rull, och snurrade åter hjulet tre gånger om, så war den andra rullen full. Och på samma sätt

fortfor han hela natten och om morgonen war all halmen uppspunnen och alla rullarne woro fulla af guld. När konungen kom och såg det, förwånades han och fröjdade sig; men han blef ännu mer begifwen på guld, och lät föra flickan i en annan kammare, som också war full af halm, men mycket större än den förra, och befallte henne att äfwen spinna denna halmen till guld, om lifwet wore henne kärt. Flickan wiste icke heller nu något råd, utan gret. Då kom den lille mannen och sade: "Hwad gifwer Du mig, om jag också denna gången spinner halmen till guld?" "Ringen på mitt finger," sade flickan. Mannen tog ringen och spann och spann och om morgonen war all halmen guld. Konungen fröjdade sig högligen, men war ännu icke mätt på guld, utan lät möllardottern komma i en ännu större kammare som war full af halm och sade: "Kan Du äfwen spinna denna halmen till guld, så skall Du i morgon blifwa min gemål." Då flickan blifwit ensam och åter börjat gråta, kom den lille mannen för tredje gången och sade: "Hwad ger Du mig, om jag ännu en gång hjelper Dig att spinna?" "Jag har intet att gifwa Dig," sade flickan. Mannen sade: "lofwa mig Ditt första barn, om Du blir drottning." "Hwem wet huru det går dermed?" tänkte möllarflickan, och efter hon icke på annat sätt kunde få någon hjelp, lofwade hon hwad

han begärde; derefter spann han opp halmen till guld. När konungen om morgonen kom in till möllardottern och såg arbetet färdigt, gladdes han och tog den wackra möllardottren till sin gemål.

Ett års tid derefter födde hon ett skönt barn till werlden och tänkte ej mera på den lille mannen. Men då kom han oförmodadt in i hennes kammare och sade: "Gif mig hwad Du har lofwat." Drottningen förskräcktes och tillböd mannen all rikdom, som fanns i landet, blott han wille afstå från barnet. Men han sade: "Nej, det lefwande är mig mycket kärare, än alla skatter i werlden." Då började drottningen att bitterligen gråta, och mannen hade barmhertighet med henne och sade: "tre dagar will jag wänta; kan Du före deras slut säga mitt namn, så må Du behålla Ditt barn."

Nu samlade drottningen hela natten igenom alla namn i sitt minne, hwilka hon någonsin hört, och utskickade en klok tjenare, som widt och bredt skulle efterfråga nya namn. När mannen återkom nästa dag, började hon att uppräkna Påhl och Pehr och Truls och Jöns och alla namn som hon kunde upptänka, men wid hwarje namn sade den lille mannen: "så heter jag ej." Nästa dag hade hon hopsamlat de underligaste namn som någon kunde påhitta, såsom Qwickstjert och Bleknos och

Åsnefot, men alltid swarades: "så heter jag ej." Tredje dagen kom tjenaren åter och sade: "nya namn har jag icke mera kunnat finna, men när jag kom till ett högt berg i en mörk skog, såg jag ett litet hus, och framför huset brann en eld, och kring elden dansade några småbarn, och wid husdörren satt en liten man, som sjöng denna wisan för barnen:

I dag will jag brygga, i morgon will jag steka;
Öfwermorgon drottningens barn här skall leka.
Ännu ej för någon bekant det wäl är,
Att man Tretumhög mig kalla plär.

Då blef drottningen glad, att hon fått weta hans namn, och när kort derefter den lille mannen kom in och sade: "Nå, fru drottning! hwad heter jag?" sade hon först:

"Man Mickel Dig kanske kalla plär."

Men då dwergen swarade:

"Nej,
Så heter jag ej";

sade drottningen:

"Än Tretumhög? Det wäl rättare är.

"Det har den grå katten sagt Dig," ropade mannen och stötte i sin wrede högra foten djupt ned i jorden.

Då fattade han med begge händerna i den wenstra för att komma opp igen, men efter mannen war liten och klen, fläckte han i ifwern helt och hållet opp sig i twå delar, och den wenstra delen föll på marken, men den högra blef stående i jorden.

7. De tre männen i skogen.

Det war en gång en man, som förlorade sin hustru, och en hustru, som förlorade sin man. Mannen och hustrun hade hwar sin dotter. Flickorna woro bekanta med hwarandra och spaserade tillsamman och råkades en gång hos hustrun i hennes hus. Då sade hustrun till mannens dotter: "säg till Din far, att jag har lust att gifta mig med honom, och då skall Du hwar morgon få twätta Dig i mjölk och dricka win, men min egen dotter skall twätta sig i watten och dricka watten." Flickan gick hem och berättade hwad hustrun sagt henne. Mannen tänkte: "Hwad skall jag göra? Att giftas är godt, men att giftas är ock ondt." Omsider då han icke kunde fatta något beslut, drog han af sig den ene stöfweln och sade: "Tag denne stöfweln, den har ett hål i bottnen; gack opp på loftet, häng stöfweln på den stora spiken och gjut watten i den. Stannar wattnet i stöfweln, så will jag taga mig en hustru; går det igenom, så låter jag bli." Flickan gjorde som fadren befallt; men af wattnet drogs hålet tillsamman och stöfweln blef full upp till bräddarne. När fadren såg detta, gick han till enkan och friade och de höllo bröllop.

Andra morgonen, då flickorna waknade, stod der för mannens dotter mjölk att twätta sig i och win att dricka, men för qwinnans dotter watten att twätta

sig i och watten att dricka. Andra morgonen stod der watten att twätta sig i och watten att dricka både för mannens och hustruns dotter. Och tredje morgonen stod der watten att twätta sig i och watten att dricka för mannens dotter, men mjölk att twätta sig i och win att dricka för hustruns dotter; och så allt framgent. Hustrun war elak mot sin styfdotter och gjorde henne all förtret hon kunde. Hon war äfwen förtörnad, derföre att styfdottern war skön och intagande, men hennes egen dotter blef med hwarje dag allt fulare och wederstygglgare.

En gång om wintern, då jorden war hård af frost, och berg och dalar lågo fulla af snö, sydde hustrun en klädning af papper och sade till styfdottren: "Tag denna klädning på Dig och gack i skogen och hämta mig denna korgen full af smultron." Flickan sade: "Du gode Gud! om wintern wexa ju inga smultron; jorden är frusen och betäckt med snö. Huru kan jag deßutom berga mig i en pappersklädning? Derute är det så kallt, att andedrägten fryser och blifwer till långa mustascher kring mina läppar." "Will Du icke göra som jag säger?" sade modren. "Packa Dig åstad, och kom ej tillbaka, förr än korgen är full af smultron." Modren gaf flickan ett stycke torrt bröd och sade: "Det kan wara nog för i dag." Hon tänkte, att flickan skulle hungra och frysa ihjäl och aldrig mer komma tillbaka.

Nu lydde flickan, tog pappersklädningen på sig och gick med sin korg ut i skogen. Der war rundt omkring intet annat än snö och intet grönt strå kunde hon finna. Då hon kom ett stycke fram, såg hon ett litet hus. Wid fönsterna suto tre små gubbar; till dem nickade hon goddag och klappade på dörren. De öppnade och hon steg in och satte sig på en bänk wid kakelugnen. Der wille hon wärma sig och äta sin frukost. Gubbarne sade: "gif oß också litet att äta!" "Gerna," sade hon, bröt sitt bröd i stycken och gaf gubbarne hwar sitt stycke. "Hwart skall Du taga wägen," frågade de, "i denna tunna klädningen?" "Ack," sade hon, "jag skall plocka smultron i min korg, och törs ej komma hem, förr än den är full." "Derföre weta wi ett godt råd," sade gubbarne, "tag denna qwast och sopa med den snön bort bakom huset." Flickan tog qwasten och gick ut. När hon war utgången, sade gubbarne sig emellan: "Hwad skola wi skänka den snälla flickan, som delade sitt bröd med oß?" Då sade den förste: "Jag skänker henne, att hon hwar dag blifwer allt wackrare och wackrare." Den andre sade: "Jag skänker henne, att ett guldstycke flyger ut ur munnen på henne, så ofta hon talar." Den tredje sade: "Jag skänker henne, att en konung kommer och tager henne till sin gemål."

Men flickan bortsopade snön med gubbarnes qwast, och se, under snön war marken alldeles röd af sköna, mogna smultron. I glädjen plockade hon korgen full, tackade gubbarne, sade farwäl och sprang hem. Och när hon steg in om dörren och sade "god afton," flög ett guldstycke ur hennes mun. Nu berättade hon hwad som händt henne i skogen, och wid hwarje ord hon sade, flögo guldstyckena ur hennes mun, så att hela golfwet war betäckt af dem. "Sådant öfwerdåd," sade styfsystern, "att kasta guldet på marken!" Men hon afundades systern och bad modren enträget att också hon skulle få gå i skogen. Till slut gaf modern efter, lät sy en präktig warm pels åt dottern, gaf henne smör och bröd och kakor till resmat och lät henne begifwa sig till skogen.

När flickan kommit dit, fann hon det lilla huset. De tre gubbarne tittade åter fram, men hon helsade icke, utan gick rakt in i stugan, satte sig wid kakelugnen och började att äta sitt smör och bröd och sina kakor. "Du kan wäl gifwa oß litet," ropade de små gubbarne. "Jag har knappt nog för mig sjelf," swarade flickan; "hwarföre skulle jag då gifwa andra?" Då hon nu hade ätit, sade gubbarne: "der har Du en quast, sopa rent för wår dörr!" "Sopen sjelfwe," sade flickan; "jag är icke Er städerska." När hon

såg, att de icke wille skänka henne något, gick hon ut. Då sade gulbarne sig emellan: "Hwad skola wi skänka denna wanartiga flickan, som är så elak och afundsjuk, och icke unnar någon annan än sig sjelf något godt?" Den förste sade: "Jag skänker henne, att hon hwar dag blifwer fulare och fulare." Den andre sade: "Jag skänker henne att wid hwart ord hon talar, flyger en groda ur munnen på henne." Den tredje sade: "Jag skänker henne, att hon får en olycklig död." Flickan sökte derute efter smultron, men när hon inga fann, gick hon förtörnad hem. Och när hon öppnade sin mun för att berätta för modren, hwad som händt henne, hoppade wid hwarje ord en groda ur hennes mun, och alla menniskor hade afsky för henne.

Nu förargades styfmodren ännu mera och eftersinnade hwad ondt hon skulle göra sin mans dotter, som hwar dag blef allt skönare och skönare. Till slut tog hon en kettel, lade eld derunder och kokade garn deri. När det war kokadt, lemnade hon det åt den stackars flickan, gaf henne tillika en yxe och sade, att hon skulle gå till den tillfrusna strömmen, der hugga ett hål och skölja garnet. Flickan lydde, gick åstad och högg ett hål. Men som hon höll på att genomhugga isen, kom en präktig wagn och deri satt en konung. Han lät wagnen hålla stilla och frågade flickan: "Hwem är Du, mitt

barn, och hwad har Du för Dig?" "Jag är en stackars flicka," sade hon, "och sköljer garn." Då hade konungen medlidande med henne, och när han såg, att hon war mycket skön och hörde hennes froma tal, sade han till henne: "Will Du fara hem med mig och blifwa min drottning?" Då sade flickan: "Af hjertat gerna," och hon war glad att slippa från sin elaka styfmoder och syster.

Hon steg alltså i wagnen och for bort med konungen. Och när de kommit till hans slott, hölls bröllopet med stor ståt och prakt. Ett år derefter födde drottningen en son; och då styfmodren hörde omtalas sin styfdotters stora lycka, gick hon till slottet med sin dotter och lotsade sig wilja besöka drottningen. Men när konungen en gång war borta och ingen annan tillstädes, tog den elaka qwinnan drottningen i hufwudet och hennes dotter tog henne i fötterna, och de drogo henne ur sängen och kastade henne ut i strömmen, som flöt förbi fönsterna. Och hon lade den stygga dottren i sängen, och lade täcket på henne ända opp öfwer hufwudet. Och när konungen åter kom in, och wille tala med sin gemål, ropade den gamla: "tyst, tyst! Drottningen ligger i stark swettning, i dag måste hon hafwa hwila." Konungen tänkte derwid icke på något ondt, utan kom igen nästa morgon; och när han då talte till sin gemål och hon

då skulle swara, hoppade wid hwarje ord en groda ur munnen, då tillförene guldstycken flugit ur munnen. Då frågade han, huru det kom till; men den gamla sade, att dertill war den starka swettningen orsaken; men att det wäl snart skulle gå öfwer.

Andra natten såg en köksgosse huru en anka kom simmande in genom köksrännstenen. Ankan sade:

"Konung, hur är det med Dig?
Wakar Du? Saknar Du mig?"

Men köksgossen swarade intet. Då sade åter ankan:
"Hur är det med wännerna mina?"

Då swarade gossen:
"De sofwa i sängarna sina."

Widare frågade ankan:
Hur är det med gossen den lilla?"

Då swarade gossen:
"Han sofwer i waggan så stilla."

Då antog hon drottningens gestalt, gick in i sängkammaren, gaf sin son att dricka, skakade deß hufwudkudde, drog täcket upp under hakan och simmade åter bort genom rännstenen. Twå nätter återkom hon på samma sätt och den tredje sade hon till köksgossen: "Säg till konungen att han tager

sitt swärd och kommer hit och ställer sig på dörrtröskeln och swänger swärdet tre gånger öfwer mig." Gossen sprang åstad och sade detta till konungen och denne gjorde såsom honom sades, och den tredje gången han swängde swärdet öfwer ankan, förwandlades denna, och hans gemål stod för honom, frisk, lefwande och glad såsom hon tillförene hade warit.

Nu war konungen mycket förnöjd och höll drottningen förborgad i en kammare till nästa söndag, då barnet skulle döpas. Och när det war döpt, sade han: "Hwad bör man göra med den, som släpar en annan ur sin säng och kastar honom i wattnet?" Den gamla swarade: "En sådan förtjenar att kastas i en spiktunna, och rullas ned ifrån berget i strömmen." Då lät konungen hämta en spiktunna och lägga modren och dottern i densamma, hwarpå bottnen tillspikades och tunnan rullades nedför berget i strömmen.

8. De sju korparne.

En man hade sju söner, men ingen dotter. För åttonde gången fick han ett barn af sin hustru och det war en dotter. Hon war mycket skön, men swag och sjuklig, och derför skulle hon hafwa nöddop. Fadren sade till en af gossarne, att han hastigt skulle springa till källan och hämta dopwatten. Gossen gjorde som fadren befallt, och de andra gossarne följde honom. Hwar och en wille hafwa skålar och hämta wattnet, och som de twistade derom, föll skålen i källan, och de kunde icke få den tillbaka och de wågade icke att gå hem och säga hwad som hade händt. Under tiden war fadren bekymrad, att flickan skulle dö, innan hon blifwit döpt och undrade hwarföre sönerna så länge blefwo borta. "De hafwa säkerligen," sade han, "glömt bort sitt ärende för någon leks skuld;" och när de dröjde allt längre och längre, blef han wred och sade i förhastande: "jag wore tillfreds, att de allesamman wore korpar." Och knapt war ordet ur hans mun, förr än han hörde en susning uppöfwer sig i luften, och sju kolswarta korpar flögo ut i wida rymden.

Förwandlingen kunde nu mera icke ändras. Föräldrarne sörjde i början deröfwer mycket, men tröstade sig dock något, när de sågo deras dotter komma till allt bättre och bättre krafter och med hwar dag blifwa

allt skönare. Det war en lång tid som hon icke wißte, att hon haft några syskon, ty föräldrarne hade icke derom sagt henne något. Men en dag hörde hon en af grannarne säga, att flickan wisserligen wore rätt skön, men det war dock hennes skuld, att hennes sju bröder blifwit olyckliga. Då blef hon mycket bedröfwad, gick till sin fader och sin moder och frågade om hon haft bröder och hwar de tagit wägen. Nu kunde föräldrarne icke längre tiga, utan berättade alltsammans. Men flickan förjde häröfwer och sade, att det war hennes skyldighet att frälsa bröderne, och hon hade ingen ro eller hwila, förr än hon kom ut i werlden, der hon hoppades att någonstädes få kunskap om sina bröder och på något sätt befria dem från deras förtrollning. Hon tog intet annat med sig än en ring till åminnelse af sina föräldrar, och en kaka bröd och en kruka watten, för att dermed stilla hunger och törst, samt en liten stol, på hwilken hon wille hwila sig, när hon blef trött.

Nu kom hon långt omkring ända till jordens ända, men ingenstädes fann hon sina bröder. Från jorden kom hon till solen, men den war het och förskräcklig, och flickan skyndade bort. Från solen kom hon till månen, men den war kall och grym och den ropade, när flickan kom dit: "jag luktar menniskoblod." Och flickan

skyndade sig bort och kom till stjernorna. De woro milda och goda och de suto på små stolar och deras ögon tindrade så wänligt och de bådo flickan att taga sig en stol och sätta sig bredwid dem. Men hon sade, att hon ännu icke hade tid att blifwa hos dem och hon berättade för dem sin historia. Då gaf morgonstjernan henne ett litet dufwoben, och sade till henne, att hon med detta skulle begifwa sig till ett glasberg på andra sidan om jorden, ty der woro hennes bröder inneslutna; men om hon icke hade benet med sig, kunde hon icke öppna berget eller finna sina bröder.

Flickan gjorde som morgonstjernan befallt henne och gömde benet i en flik af sin halsduk och begaf sig till glasberget. Men när hon kom dit och skulle öppna halsduken, föll benet ifrån henne ned i hafwet och hon kunde icke öppna berget. I sin bedröfwelse tänkte hon: "jag skall skaffa mig ett annat ben än dufwobenet;" och så tog hon fram en knif och skar sitt lillfinger af sig, och stack detsamma i nyckelhålet af berget och försökte att dermed öppna, och det lyckades. Och berget öppnades och i portgången satt en liten dwerg, som frågade hwad hon wille. Hon swarade: "Jag söker mina bröder, de sju korparne." Dwergen sade: "Herrar Korpar äro icke hemma, men will Du wänta litet, så komma de. Du kan emedlertid stiga in." Derpå

hämtade dwergen korparnes föda och dryck på sju små tallrickar och i sju små bägare; och systern åt en smula mat af hwarje tallrick och drack en droppa mjölk af hwarje bägare; men i den sista bägaren lät hon ringen nedfalla, som hon tagit med sig hemifrån.

Nu hördes en susning i luften. Då sade dwergen: "der komma Herrar Korpar." När de kommo in, wille de äta och dricka och sökte sina tallrickar och sina bägare. Som de funnit dessa, sade den ene efter den andre: "hwem har ätit af min tallrick? hwem har druckit af min bägare? Här har warit en menniskas mun." Och när den sjunde druckit ut sin bägare, rullade ringen emot honom. När han sett på den, kände han igen sin faders och sin moders ring, och sade: "Gud gifwe att wår syster wore här! Då wore wi frälsta." Systern hade ställt sig bakom dörren för att lyssna, och när hon hörde hwad han önskade, sprang hon fram och i detsamma återfingo korparne sin menskliga gestalt och bröder och syster omfamnade och kysste hwarandra och skyndade sig med glädje till sin fader och till sin moder.

9. Råttan, fågeln och korfwen.

En råtta, en fågel och en korf hade en gång kommit öfwerens att hushålla tillsammans. Allt gick wäl, de woro goda wänner och blefwo allt rikare och rikare. Fågeln flög till skogen och hämtade wed, råttan bar watten, gjorde opp eld och dukade bordet, korfwen stod wid grytan och kokade maten.

Men den som har godt, får aldrig godt nog. En dag träffade fågeln en annan fågel, för hwilken han berättade huru wäl han mådde. "Din narr," sade den fremmande fågeln: "Du får hafwa allt arbetet, de andra sitta hemma och hafwa goda dagar. När råttan har gjort opp eld och hämtat watten, går hon i sin kammare tills bordet skall dukas. Korfwen står wid grytan, ser till när denna kokar och rör sig sjelf tre eller fyra gånger omkring i soppan, så är denna saltad och kryddad och färdig. Du har det mycket sämre än de andra." Fågeln tänkte på detta och wille den andra dagen icke flyga till skogen och hämta wed. Han sade, att han länge nog hade warit en betjent och en narr för de andra; nu kunde de byta och se huru godt det warit för honom. Råttan tiggde och bad, och detsamma gjorde korfwen, men fågeln lät icke beweka sig och så drogo de lott om göromålen och lotten föll så, att korfwen skulle hämta wed och råttan koka mat och fågeln bära watten.

Men hwad hände? Korfwen gick ut i skogen, fågeln gjorde opp eld, råttan ställde grytan i ordning, och de twenne sistnämde wäntade, att korfwen skulle komma tillbaka med stickorne. Men han kom icke. Då började de andra frukta att något ondt hade händt honom och fågeln flög åstad för att söka opp honom. Icke långt borta satt en hund wid wägen; den hade gripit fast i korfwen och gjort slut på honom. Fågeln knotade på hunden, men denne sade, att korfwen warit ute i dåliga ärender och derföre icke kunnat påräkna något bättre.

Fågeln tog stickorna, flög bekymrad hem och berättade hwad han sett och hört. Både han och kamraten förde öfwer hwad som händt, men kommo snart öfwerens att blifwa förenade. Fågeln dukade bordet, råttan kokade soppan, och wille, såsom korfwen förut hade gjort, röra sig sjelf några gånger omkring i densamma, för att ge den smak; men innan hon första gången kommit genom densamma, war hon alldeles uppskållad och förlorade hår och hud och lifwet.

När fågeln kom för att lägga upp maten, war ingen kock tillstädes. I sin förskräckelse kastade han stickorne, som lågo under grytan, hit och dit, letade och skrek, men kunde icke finna någon kock. Genom hans oförsigtighet kom elden lös i spisen; fågeln skyndade åstad för att hämta

watten; men han kunde icke rätt hålla ämbaret; detta föll från honom ned i brunnen, han sjelf följde med och kunde icke mer komma opp, och så war det slut både med honom och korfwen och råttan.

10. Askepott.

Två konungasöner gingo en gång ut att söka äfwentyr, men råkade i dåligt sällskap och oordentligt lefwerne, så att de ej mera kommo tillbaka till sitt hem. Den yngste, som hette Askepott, reste ut för att söka sina bröder; och då han fann dem, gjorde de narr af honom för det att han wille begifwa sig ut i werlden, då de sjelfwe, som woro mycket klokare, icke hade lyckats på sin resa. Emellertid drogo de åstad med hwarandra och kommo till en myrstack. De två äldste wille förstöra stacken och se huru de stackars myrorne kröpo omkring i sin ångest och släpade på äggen, men Askepott sade: "Jag tillåter det ej, att man störer djuren. Lemnen dem i ro." De gingo widare och kommo till en insjö, i hwilken många änder simmade. De två äldste bröderna wille fånga ett par af dessa och steka dem, men Askepott sade: "Jag tillåter det ej, att man gör djuren någon förtret. Lemnen dem i ro." Till slut kommo de till en biswärm, som tagit sitt qwarter i ett träd, och den hade så mycken honung, att den rann ned af trädstammen. De två bröderna wille tända eld wid trädet och således qwäfwa bien, på det att de sedermera skulle kunna taga honungen. Men Askepott sade: "Jag tillåter det ej, att I uppbrännen djuren." Derifrån kommo bröderna till ett stort slott; i stallarne stodo en mängd

hästar af sten; men ingen menniska syntes. Och de gingo genom alla salarne, tills de kommo till en dörr, för hwilken hängde tre låsar. Och på dörren war en lucka, derigenom man kunde se in i kammaren. Der sågo de en liten gråklädd man sitta wid ett bord. De ropade på honom en gång och två gånger, men han hörde icke. Äntligen ropade de för tredje gången: då stod han opp och kom till dem. Han sade intet ord, men förde dem i en sal, hwaresi stod ett rikt besatt bord, och sedan de ätit och druckit, förde han hwardera af dem i en särskilt sängkammare. Andra morgonen kom han till den äldste, gaf honom en wink och förde honom till ett stenbord, på hwilket tre gerningar stodo upptecknade, genom hwilka slottet skulle kunna befrias från det trolleri, i hwilket det war fängslad. Den första gerningen war att uppsöka tusen perlor, som prinsessan förlorat och som lågo kringströdda i skogen. Om en enda af de tusen icke fanns, så blef den som sökte förwandlad till sten. Den äldste gick åstad, sökte hela dagen, men hade om aftonen icke kunnat finna mer än hundrade. Han blef genast förwandlad till sten. På samma sätt gick det den andre; han fann icke mer än twåhundrade perlor och förwandlades till sten. När Askepott skulle åstad att söka, höll det på att gå honom sammaledes. När han såg, att han ej kunde finna alla

perlorne, satte han sig på en sten, och gret bitterligen. Då kom myrkonungen, hwars lif han nyss förut hade frälsat, och han hade femtusen myror med sig, och det warade icke länge, förr än djuren hade samlat alla tusen perlorna och lagt dem i högar. Den andra gerningen war att ur sjön upphämta nyckeln till prinsessans sängkammare. När Askepott kom till sjön, simmade änderna, hwilka han en gång hade frälsat, fram till stranden, dykade ned och upptogo nyckeln från bottnen. Den tredje gerningen war den swåraste. Konungen hade tre döttrar, som genom trolleri hade fallit i djup sömn. Den yngsta och för fadren käraste skulle uppsökas. De woro hwarandra fullkomligt lika och icke åtskilda genom något annat än att de, strax innan de insomnat, hade förtärt något olika sötsaker, den äldsta ett stycke socker, den andra litet sirup, den yngsta en sked honung. Då kom biens drottning, som hette Wise, och som Askepott räddat från elden, och försökte munnen på alla tre prinsessorna; men till slut blef hon sittande på den yngstas mun, efter denna hade ätit honung. Och sålunda blef den yngsta prinsessan igenkänd. Men dermed war ock all förtrollningen i slottet förbi, och de sofwande blefwo wakna och de som woro förwandlade till sten återfingo sitt lif och sin förra gestalt. Och Askepott erhöll den yngsta prinsessan till gemål, och han blef konung efter

den gamle konungens död; men de andre twå bröderna gifte sig hwardera med en af de twenne äldsta prinsessorne.

11. Den kloke skräddaren.

Det war en gång en prinsessa, som war mycket stolt: när en friare kom, gaf hon honom en gåta att gissa, och när han ej kunde gissa den, afskedades han med åtlöje. Hon lät kungöra, att hwem som gissade rätt, den skulle hon tillhöra, det måtte wara hwem som helst. Till slut kommo tre skräddare. De två äldste trodde, att de redan gjort så månget fint styng, att de wäl äfwen nu skulle träffa den rätta punkten. Den tredje war en liten lustig broder, som ej rätt förstod sitt handtwerk, men dock menade, att han kunde försöka sin lycka. De två äldre warnade honom, men han sade, att lyckan kunde så wäl träffa ugglor som markattor, och så gick han åstad så förnöjd, som om han redan wunnit prinsessan.

De blefwo alla tre anmälde för prinsessan och begärde att få höra hennes gåta; de menade att de hade ett fint förstånd, som wäl kunde gå genom ett synålsöga. Prinsessan sade: "Jag har två slags hår på mitt hufwud; af hwilka färger är det?" "Det är lätt att säga," sade den förste; "det är swart och hwitt, som swartsoppa och mjölk." Prinsessan sade: "Falskt gissadt; hwad menar den andre?" Den andre swarade: "Är det ej swart och hwitt, så må det wara brunt och rödt, likson nattrocken jag sydde i wåras." Prinsessan sade: "Falskt gissadt; hwad menar den tredje?" Den

lille skräddaren swarade: "På sitt hufwud har prinsessan hår af silfwer och guld; det är de twå slags färgerna." När prinsessan hörde detta, blef hon blek och höll på att swimma, ty skräddaren hade gissat rätt, ehuru hon trott, att ingen menniska skulle kunna säga hwad slags hår hon hade på sitt hufwud. Sedan hon dock samlat sina sinnen sade hon: "härmed har Du ännu icke wunnit mig. Du måste ännu fullgöra en befallning. Der nere i stallet ligger en björn; hos honom måste Du tillbringa en natt. Är du nästa morgon lefwande, så wilja wi hålla bröllop." Hon tänkte, att hon härmed skulle blifwa skräddaren qwitt, ty björnen hade ännu icke släppt någon menniska med lifwet ifrån sig. Skräddaren war icke rädd utan sade: "jag will försöka."

Om aftonen fördes skräddaren till björnen. Björnen wille genast annamma honom, men skräddaren sade: "icke så hastigt, min gode wän!" I det samma tog han fram ur sin ficka några stora fröna nötter, knäckte dem och åt opp kärnorna, såsom om han hade sutit i ett sällskap af goda wänner. Åt björnen räckte han ock en hand full, men det war inga nötter, utan småstenar. Björnen som såg, huru nötterna smakade skräddaren, wille ock försöka dem, stoppade dem således i munnen, men kunde med all sin makt ej knäcka dem. "Hwad

Du är för en dummerjöns," tänkte han för sig sjelf, "som icke kan knäcka några simpla hasselnötter." "Hör, god wän," sade han till skräddaren, "knäck några nötter åt mig." "Gerna det," sade skräddaren, "men ser Du hwad för en stackare Du är, som ej kan knäcka några nötter." Utan att björnen märkt det, stack skräddaren en hasselnöt i munnen, och knack! war den i sönder. "Jag har lust att än en gång probera," sade björnen. Han bet och bet, men ingen enda sten kunde han knäcka. När detta war förbi, tog skräddaren fram en fiol, som han hade under sin rock, och började att spela ett stycke. När björnen hörde det, begynte han dansa, och när han dansat en stund, tyckte han så wäl derom, att han sade till skräddaren: "Hör, kamrat! är det swårt att spela?" "Wißt icke," sade skräddaren. "Man håller fiolen i den wenstra handen upp mot hakan, och med den högra förer man stråken, och går dugtigt på och så klingar det lustigt, hopsasa! hejfallera!" "Will Du lära mig att spela?" sade björnen; "det wore lustigt att kunna den konsten, när mina ungar wilja dansa." "Hjertans gerna," sade skräddaren; "låt mig se Dina tassar, om de också duga till den professionen." Björnen lade sina tassar opp på spilten i stallet. "Naglarne äro förskräckligt långa," sade skräddaren; "jag måste klippa af dem ett godt stycke." Derpå tog han

fram ett skrufstycke och skrufwade tassarne fast wid spiltan och sade: "Wänta nu, tills jag kommer med saren." Och derpå lät han björnen brumma bäst han wille och lade sig i ro att sofwa i en wrå af stallet.

När prinsessan om aftonen hörde björnen brumma så förfärligt, tänkte hon att han brummade af glädje för det att han ätit opp skräddaren. Om morgonen stod hon alltså förnöjd opp, men när hon såg ned till stallet, stod skräddaren oskadd och glad utanför stalldörren och helsade på prinsessan. Då kunde hon ingenting säga, utan måste hålla sitt löfte, och konungen lät en wagn köra fram, och prinsessan och skräddaren satte sig i wagnen för att fara till kyrkan och blifwa wigde. När de nu stigit i wagnen, gingo de andra skräddarne, som woro förrädiska och afundades deras kamrat den lycka han wunnit, bort till stallet, och skrufwade björnen lös, och björnen sprang full af raseri efter wagnen. Prinsessan hörde honom fläsa och blef förskräckt och sade till skräddaren: "ack, nu kommer han och tar Dig." Skräddaren menade, att det icke war så farligt, ställde sig på hufwudet, sträckte fötterna utom wagnsfönsterna och ropade: "Ser Du skrufstycket! kom om du törs!" När björnen såg detta wände han om och sprang bort. Men skräddaren for till kyrkan och blef wigd wid prinsessan och de lefde så förnöjda tillsamman som två

kornlärkor. Den som icke tror detta, skall plägta hundrade riksdaler. Men den som gör detsamma som skräddaren gjorde med björnen, får till belöning hundrade riksdaler och en häst.

12. De två bröderne.

Det war en gång twenne bröder, en rik och en fattig. Den rike war guldsmed och hade ett elakt hjerta; den fattige födde sig med att binda qwastar, och war god och redlig. Den fattige hade twenne barn, hwilka woro twillingbröder och så lika hwarandra, som den ene wattendroppen liknar den andra. De twenne gossarne gingo till och från den rikes hus, och erhöllo ofta utaf affrädet något att äta. Då hände sig, att den fattige mannen, när han begaf sig till skogen för att hämta qwistar, fick se en fågel, som war af idel guld och så skön, att han aldrig sett maken. Då tog han opp en liten sten och slog efter fågeln och träffade honom. Men blott en gyllene fjäder nedföll och fågeln flög sin kos. Mannen tog fjädern och bar den till sin broder. Denne såg på densamma och sade: "det är idel guld," och gaf honom mycket penningar derför. Andra dagen uppklättrade mannen i ett björkträd och wille afhugga ett par grenar; då flög samma fågel fram ur trädet, och mannen sökte och fann ett bo, och deri låg ett ägg, som war af guld. Han tog ägget med sig hem, och då han wisade det för sin broder, sade denne återigen: "det är af idel guld," och gaf honom hwad det war wärdt. Slutligen sade guldsmeden: "jag skulle gerna wilja hafwa sjelfwa fågeln."

Den fattige gick för tredje gången i skogen, och såg guldfågeln åter sitta i trädet. Då tog han opp en sten, slog ned fågeln och bar den till sin broder, som gaf honom en stor summa penningar derföre. "Nu kan jag berga mig," tänkte han, och gick förnöjd hem.

Guldsmeden war klok och listig, och wißte wäl hwad det war för en fågel. Han kallade på sin hustru och sade: "stek guldfågeln åt mig, och tillse noga att ingenting bortkommer af honom; jag har lust att alldeles ensam förtära densamma." Men fågeln war ej af något wanligt slag, utan af ett så förunderligt slag, att hwem som åt deß hjerta och lefwer fann hwarje morgon ett stycke guld under sin hufwudkudde. Hustrun tillredde fågeln, satte den på ett spett och stekte den. Nu hände sig, att under det den stod öfwer elden, och hustrun för några andra syßlors skuld nödwändigt måste gå ur köket, den fattige qwastbindarens twenne barn insprungo, ställde sig wid spettet och kringwredo det ett par gånger. Och då just nu twenne små bitar föllo af fågeln ned i pannan, sade den ene: "dessa twenne små bitar wilja wi äta, jag är så hungrig, ingen skall märka det." Derpå uppåto de hwardera sin bit. Men nu kom hustrun och såg, att de åto något, och sade: "hwad hafwen J ätit?" "Ett par små stycken, som fallit ned af fågeln," swarade de. "Det war hjertat och lefren,"

sade hustrun helt förskräckt, och på det hennes man ej måtte saknа något eller blifwa förtörnad, slagtade hon i hast en kyckling, uttog hjerta och lefwer, och lade det till guldfågeln. Då steken nu war färdig, framsatte hon den för guldsmeden, som ensam förtärde hela fågeln. Men följande morgon, då han upplyfte hufwudkudden, och tänkte att finna ett guldstycke, fanns der lika litet något guld som annars.

Båda gossarne wisste icke hwilken lycka som wederfarits dem. Då de följande morgon uppstodo, föll något på golfwet, som klingade, och när de upptogo det, war det twenne guldstycken. De buro dem till sin fader, som deröfwer föll i förundran och sade: "Huru kan detta hafwa tillgått?" Men när de nu följande morgon åter funno twenne dylika stycken och likaledes hwarje följande dag, så gick fadren till sin broder och berättade honom den underbara historien. Guldsmeden insåg strax, huru allt tillgått, och att barnen förtärt guldfågelns hjerta och lefwer. Men emedan han war afundsjuk och hårdhjertad och gerna önskade hämnas på barnen, sade han till fadren: "Dina barn äro i hemligt förstånd med den onde, tag ej guldet men skilj dem ifrån Dig, ty han har makt öfwer dem, och kan annars äfwen bringa Dig i förderfwet." Fadren fruktade för den onde, och ehuru swårt det än föreföll honom, förde

han likwäl twillingarne ut i skogen, och med ett bedröfwadt hjerta lemnade han dem der.

Nu sprungo de båda barnen omkring i skogen för att söka wägen till hemmet, men de kunde ej finna den, utan blefwo allt mer och mer wilse. Äntligen mötte de en jägare, som frågade: "hwems barn ären I?" "Wi äro den fattige qwastbindarens barn," swarade de, och berättade för honom, att deras fader förskjutit dem, emedan hwarje morgon ett guldstycke låg under deras hufwudkudde. Jägaren war en god menniska, och emedan barnen behagade honom, och han sjelf ej hade några, så tog han dem med sig till sin boning och sade: "jag will wara Eder fader, och försörja Eder." De lärde nu hos honom jägareyrket, och det guldstycke, som en hwar af dem fann wid uppstigandet, förwarade jägaren åt dem, i händelse de någon gång skulle komma i behof deraf.

Då de nu blifwit stora, tog fosterfadren dem en dag med sig i skogen och sade: "i dag skolen I göra Edert profskott, på det jag må kunna förklara Eder för fria och göra Eder till jägare." De lade sig med fosterfadren i bakhåll och wäntade länge, men intet wildt syntes. Då såg jägaren opp öfwer sig, och blef warse en skara wildgäss flygande i form af en triangel, och han sade till den ene: "se der! skjut en gås i hwarje hörn."

Han gjorde det och werkställde dermed sitt prosskott. Strax derpå kom en ny skara flygande i form af siffran två. Jägaren bad nu den andre att äfwenledes nedskjuta en fågel i hwarje hörn, och äfwen dennes prosskott lyckades. Då sade fosterfadren: "Nu förklarar jag Eder för fria, J ären utlärda jägare." Derpå gingo båda bröderna ut i skogen, rådslogo med hwarandra och aftalade något. Då de om aftonen satt sig till bords, sade de till fosterfadren: "Wi smaka ingen enda bit, förrän Du först bifallit en begäran af oß." Han frågade: "Hwilken är då denna Eder begäran." De swarade: "Wi hafwa nu utlärt, wi måste äfwen försöka oß något i werlden; tillåt oß derföre att draga åstad." Med glädje swarade dem då den gamle: "J talen såsom det anstår raska jägare, jag har sjelf hyst denna önskan; dragen åstad, det skall gå Eder wäl." Derpå åto och drucko de gladt tillsammans.

Då nu den till afskedet bestämda dagen inträffade, gaf fosterfadren dem hwardera en god bössa och en hund, samt lät hwardera taga af de hopsparda guldstyckena så mycket han wille. Derpå beledsagade han dem ett stycke wäg, och wid afskedet gaf han dem en blank knif och sade: "När J en gång skiljen Eder ifrån hwarandra, så stöten denna knif in i ett träd wid skiljewägen; deraf kan den af Eder som återkommer se huru

det gått med den frånwarande brodren, ty den sidan, åt hwilken han dragit åstad, rostar, om han dör, men blifwer blank, så länge han lefwer." Båda bröderna fortsatte nu wandringen, och kommo i en skog, som war så stor, att de omöjligt på en dag kunde hinna ur densamma. De tillbragte derföre natten derstädes, och åto hwad de medförde i skjutwäskan. Andra dagen fortsatte de sin wandring, men kommo ej ur skogen och nu hade de intet att äta. Då sade den ene: "Wi måste skjuta något för att dermed stilla wår hunger," laddade sin bössa och såg sig omkring. Då nu i detsamma en gammal hare kom springande, lade han an, men haren ropade:

"Jägare god! låt wid lifwet mig blifwa!
Strax jag will Dig twenne ungar gifwa."

Då sprang han in i småskogen, och medförde twenne ungar. De små kräken lekte så gladt och woro så täcka, att jägarne ej hade hjerta i sig att döda dem. De behöllo dem således hos sig, och de små hararne följde dem hack i häl efter på deras wandring. Strax derpå kom en räf, den wille de nu skjuta, men räfwen ropade:

"Jägare god! låt mig wid lifwet blifwa!
Jag will Dig strax twenne ungar gifwa."

Räfwen lunkade åstad och återkom snart medförande twenne ungar. Äfwen dessa hade jägarne ej hjerta i

sig till att döda, utan gåfwo dem till sällskap åt hararne och de följde dem äfwen på deras wandring. Inom kort kom en warg och denna skulle skjutas, men han räddade äfwen sitt lif, då han ropade:

"Jägare god! låt wid lifwet mig blifwa!
Jag will Dig strax twenne ungar gifwa."

Jägarne läto äfwen de twenne wargungarne komma till de öfriga djuren och de följde dem på deras wandring. Då kom en björn. Denne wille gerna ännu en tid lunka omkring i werlden och utropade:

"Jägare god! låt wid lifwet mig blifwa!
Jag will Dig strax twenne ungar gifwa."

De twenne björnungarne blefwo äfwen förenade med de öfriga djuren. Slutligen kom ett lejon. Nu måttade den ene af bröderne åt lejonet, men detta ropade äfwenledes:

Jägare god! låt wid lifwet mig blifwa!
Jag will ock Dig twenne ungar gifwa."

Nu hade jägarne twenne lejon, twenne björnar, twenne wargar, twenne räfwar och twenne harar, som följde efter dem och tjente dem. Emedlertid hade de ännu ej fått stilla sin hunger och sade derföre till räfwarne: "Gode wänner! skaffen oß något att äta, ty J ären alltid listiga och förslagna." De swarade: "Ej långt härifrån ligger en by, der wi redan förut tagit

mången höna; wi wisa Eder wägen dit." De begåfwo sig då till byen, köpte sig litet mat, och läto äfwen djuren få någon föda, samt färdades sedan widare. Men räfwarne wisste godt besked i trakten, kände hwar hönshusen woro belägne och kunde öfwerallt gifwa jägarne goda anwisningar.

En tid bortåt kringströfwade de på detta sätt, men kunde ej erhålla någon tjenst, der de fingo wara tillsamman. Då sade de: "wi måste skiljas åt." Sedan de derefter delat djuren, så att hwardera erhållit ett lejon, en björn, en warg, en räf och en hare, togo de afsked af hwarandra i broderlig kärlek ända till döden, och stötte knifwen, som fosterfadren gifwit dem, i ett träd; hwarpå den ene drog åt öster, den andre åt wester.

Den yngste kom nu med sina djur till en stad, som war helt och hållet öfwerdragen med swart flor. Han gick in i ett wärdshus, och frågade wärden, om han ej der kunde få herberge till sina djur. Wärden anwisade honom ett stall, hwareft ett hål fanns i wäggen, hwarigenom haren utkröp och hämtade sig ett kålhufwud, samt räfwen en höna, och när han uppätit denna tog han äfwen en tupp. Men wargen, björnen och lejonet kunde icke utkomma. Då lät wärden föra dem ut på en äng, hwareft en ko låg. Denna dödade de och åto sig mätta.

Då nu jägaren dragit försorg om sina djur, frågade han wärden, hwarföre staden war öfwerdragen med sorgeflor? Wärden swarade: "emedan wår konungs enda dotter i morgon skall dö." Jägaren frågade då: "är hon dödligt sjuk?" "Nej," swarade wärden, "hon är alldeles frisk, men hon måste likwäl dö. Utanför staden är ett högt berg; derpå uppehåller sig en drake, som hwarje år måste hafwa en ädel jungfru: annars ödelägger han hela landet. Alla stadens jungfrur hafwa nu blifwit honom gifna, och ingen finnes mera öfrig än konungens dotter, och likwäl lemnas ingen pardon, hon måste åt honom utlemnas; och detta skall ske i morgon." Då sade jägaren: "Hwarföre dödar man ej draken?" "Ack," swarade wärden, "en mängd riddare hafwa försökt det, men alla hafwa måst plikta med sina lif; konungen har lofwat sin dotter till gemål åt den, som besegrar draken, och skall äfwen denne efter hans död ärfwa riket."

Jägaren swarade härtill ingenting, men följande morgon tog han sina djur och besteg i deras sällskap drakberget. På spetsen deraf fann han en liten kyrka, och på altaret stodo tre fyllda bägare och der bredwid låg följande skrift: "Den som utdricker dessa bägare, skall blifwa den starkaste på jorden, och skall föra det swärd, som ligger nedgräft wid dörrtröskeln." Jägaren

drack intet, utan gick ut och uppsökte swärdet i jorden, men förmådde icke röra det från stället. Då gick han åter in, drack något ur bägarne, och war nu tillräckligt stark för att upptaga swärdet i jorden, men förmådde icke widare att röra det. Då gick han åter in, tömde bägarne, och war nu tillräckligt stark för att upptaga swärdet och hans hand kunde med lätthet föra detsamma. Då nu tiden war inne att konungadottren skulle utlemnas åt draken, utfördes hon beledsagad af konungen, af en marskalk och af hoffolket. På afstånd såg hon jägaren uppe på drakberget, och trodde att draken stod der uppe och wäntade henne. Hon wille icke begifwa sig dit opp, men slutligen måste hon beqwäma sig dertill, emedan i annat fall hela staden skulle hafwa warit förlorad. Konungen och hoffolket återwände nu hem, försänkta i djup sorg, men konungens marskalk skulle blifwa qwar för att se, huru draken skulle bortföra jungfrun.

Då hon nu kom opp på berget, war det ej draken utan den unge jägaren som stod der. Han tröstade henne och sade, att han wille rädda henne, och förde henne in i kyrkan samt instängde henne der. Inom kort kom draken med de sju hufwuden framfarande under förfärligt buller. Då han såg jägaren, föll han i förundran och sade: "Hwad har Du här på ber-

get att slöta?" Jägaren swarade: "Jag will kämpa med Dig." Draken swarade: "Mången riddersman har här måst offra sitt lif; med Dig skall det ock snart wara ute," och han sprutade nu eld af sina sju swalg, på det han skulle antända gräset rundtomkring och jägaren skulle qwäfwas i hettan och röken; men djuren kommo framspringande och uttrampade strax elden. Då rusade draken emot jägaren, men han swängde sitt swärd så att det hwen i luften, och afhögg honom trenne hufwud. Då först blef draken alldeles ursinnig, reste sig i luften, sprutade eld och lågor öfwer jägaren och wille störta sig öfwer honom; men jägaren swängde sitt swärd ännu en gång och afhögg honom åter trenne hufwud. Nu afmattades djuret och sönk till jorden. Det oaktadt wille det ännu en gång gå löst på jägaren, men han afhögg då med sina återstående krafter deß kam, och emedan han ej ägde mera krafter att kämpa, tillkallade han sina djur, och dessa sleto nu draken i stycken. Då striden war slut, upplät jägaren kyrkan, och fann konungadottren liggande på jorden, ty wid stridens början hade hon af ångest och förskräckelse afswimmat. Han bar henne ut, och då hon åter kom sig före och upplog ögonen, wisade han henne den sönderslitne draken och sade till henne, att hon nu wore befriad. Hon gladde sig innerligt och sade till honom: "Du skall nu

blifwa min älskade gemål, ty min fader har lofwat, att jag skall tillhöra den, som dödar draken." Derpå aftog hon sitt korallhalsband och fördelade det bland djuren, och lejonet erhöll guldlåset. Sin näsduk, hwarpå hennes namn war insydt, gaf hon åt jägaren: han gick bort och afskar tungorna ur de sju drakhufwuden, insvepte dem i näsduken och förwarade dem sorgfälligt.

Då detta war förrättadt, så, emedan han war utmattad och trött af elden och striden, sade han till jungfrun: "Wi äro båda utmattade och trötta, wi wilja sofwa en stund." Hon gick derpå in, och de nedlade sig på marken, och jägaren sade till lejonet: "Du skall hålla wakt, så att ingen öfwerfaller oß under sömnen," och båda insomnade. Lejonet lade sig bredwid dem för att waka, men det war äfwen uttröttadt af striden, och kallade på björnen och sade: "lägg Dig bredwid mig, jag måste sofwa litet, och om något blir på färde, så wäck mig." Björnen lade sig då bredwid lejonet, men äfwen han war trött, och kallade på wargen och sade: "lägg Dig bredwid mig, jag måste sofwa litet, och om något blir på färde, så wäck mig. Wargen lade sig då bredwid honom, men äfwen han war trött, hwarföre han kallade på räfwen, och sade: "lägg Dig bredwid mig, jag måste sofwa litet, och om något blir på färde, så wäck mig." Derpå lade sig räfwen

bredwid wargen; då äfwen han war trött ropade han på haren och sade: "lägg dig bredwid mig: jag måste sofwa litet, och om något blir på färde, så wäck mig." Då satte han sig bredwid honom, men den stackars haren war äfwen trött, och hade ingen som han kunde tillkalla och uppdraga att waka i sitt ställe, och han insomnade äfwen. Således hade konungadottren, jägaren, lejonet, björnen, wargen, räfwen och haren fallit i djup sömn.

Men då marskalken, som fått sig uppdragit att på afstånd betrakta tilldragelsen, ej såg någon drake bortflyga med jungfrun, och då allt war stilla på berget, hämtade han mod och steg opp på berget. Der låg draken på marken sönderhuggen och sönderskuren, och ej långt derifrån konungadottren och jägaren med sina djur, hwilka alla woro försänkta i en djup sömn. Och emedan han war en elak och gudlös menniska, så tog han sitt swärd och afhögg hufwudet på jägaren, tog jungfrun på sina armar och bar henne utför berget. Då waknade hon och blef förskräckt, men marskalken sade: "Du är nu i mina händer, Du skall säga, att det warit jag som dödat draken." "Det kan jag ej," swarade hon, "ty en jägare med sina djur har gjort det." Då drog han sitt swärd, och hotade att döda henne, om hon ej wille lyda honom, och på detta

sätt aftwang han henne det begärda löftet. Derpå förde han henne till konungen, som blef utom sig af gläje, då han återfåg sitt älskade barn, som han redan trodde wara söndersliten af odjuret. Marskalken sade till honom: "jag har dödat draken, befriat jungfrun och hela riket, och derföre fordrar jag henne till gemål enligt Ditt löfte." Konungen frågade jungfrun: "är det sant han säger?" "Ack ja," swarade hon, "men jag begär att bröllopet ej måtte komma att firas förrän efter år och dag," ty hon tänkte, att hon under tiden kunde erhålla någon underrättelse om sin älskade jägare.

På drakberget lågo ännu djuren och sofwo bredwid sin döda husbonde: då kom en stor humla och satte sig på harens nos, men han strök den bort med sin taß och fortsatte sin sömn. Humlan kom för andra gången, men haren strök henne åter bort och fortfor att sofwa. Då kom hon för tredje gången och stack honom på nosen, så att han waknade, och strax wäckte han räfwen, och räfwen wäckte wargen, och wargen björnen, och björnen lejonet. Då nu lejonet uppwaknade och såg att jungfrun war borta och husbonden död, började det ryta förfärligt och ropade: "hwem har föröfwat detta? Björn, hwarföre har du ej wäckt mig?" Björnen frågade wargen: "hwarför har du ej wäckt mig?" detsamma

frågade wargen räfwen, och räfwen haren. Den stackars haren war den en ende, som ej kunde swara något, och hela skulden kom att hwila på honom. Då wille de störta på honom, men han bad och sade: "bringen mig icke om lifwet, jag will åter förskaffa wår husbonde lifwet. Jag känner ett berg, hwarest werer en rot, och den som har den i munnen blir botad från alla sjukdomar och alla sår. Men berget ligger twåhundrade mil härifrån." Då sade lejonet: "efter tjugefyra timmars förlopp måste Du hafwa warit der och wara här åter med roten." Då skyndade haren åstad och efter tjugefyra timmars förlopp war han tillbaka och medförde roten. Lejonet satte hufwudet åter på jägaren, haren stack den helande roten i munnen och strax werte allt åter tillhopa, och hjertat klappade och lifwet återwände. Då uppwaknade jägaren och förskräcktes då han ej mera såg jungfrun, och tänkte wid sig sjelf: "hon har wäl förfogat sig bort under det jag sof, för att bliswa mig quitt." Lejonet hade i den stora brådskan satt hufwudet bakwändt på sin husbonde, och han sjelf märkte det icke under sina sorgliga betraktelser wid åtankan på konungadottren; först wid middagen, då han skulle äta, märkte han, att hufwudet satt bakwändt, men kunde ej begripa huru detta tillgått, och frågade djuren, hwad som under sömnen wederfarits honom? Då be-

rättade lejonet för honom, att de alla samtligen af trötthet insomnat, och wid uppwaknandet hade de funnit honom död med afhugget hufwud. Haren hade derpå hemtat läkemedel, men i brådskan hade lejonet satt hufwudet bakwändt, ett fel som det sade sig snart wilja godtgöra. Derpå skar det åter hufwudet af jägaren, wände det om och haren fastsatte det med den läkande roten.

Men jägaren war mycket sorgsen, drog omkring i werlden, och lät sina djur dansa för folk. Då hände sig att han just efter ett års förlopp återkom till samma stad, hwarest han frälsat konungadottren ifrån draken, och staden war denna gång öfwerallt klädd med rödt skarlakan. Då sade han till wärden: "hwad kan det betyda? för ett år sedan war Eder stad öfwerdragen med swart sorgeflor och i dag är den klädd med rödt skarlakan." Wärden swarade: "för ett år sedan skulle wår konungs dotter utlemnas åt draken, men marskalken har kämpat med honom och dödat honom, och i morgon skall deras förmälning firas, och deraf härleder sig denna olikhet i stadens utseende."

Följande dagen, då förmälningen skulle gå för sig, sade jägaren wid middagstiden till sin wärd: "tron J wäl, Herr wärd, att jag i dag hos Er skall äta bröd från konungens bord?" "Åh," sade wärden, "jag skulle wilja hålla hundrade guldstycken med Er, att detta ej är

möjligt." Jägaren antog wadet, och satte deremot en pung innehållande lika många guldstycken. Då ropade jägaren sin hare, och sade: "skynda åstad, Du hare lille, och hämta mig af det bröd, som konungen äter." Som haren nu war det obetydligaste ibland djuren, och ej kunde gifwa någon af de andra sitt uppdrag, så måste han sjelf begifwa sig åstad. "Ha," tänkte han, "när jag så ensam springer genom gatorna, skall jag snart få slagtarhundarne efter mig." Såsom han tänkte, så skedde det också, och hundarne kommo hack i häl efter honom. Men, han war omtänksam, och tog sin tillflykt i en skyllerkur, utan att soldaten warseblef det. Nu kommo hundarne och wille hafwa ut haren, men soldaten lät ej skämta med sig, utan slog omkring sig med kolfwen, så att hundarne skrikande och tjutande sprungo sin wäg. Då haren märkte, att ingen fara mera war å färde, sprang han till slottet rakt fram till konungadottren och satte sig under hennes stol och kraffade henne på foten. Då sade hon: "packa Dig Din wäg," ty hon trodde, att det war hennes hund. Haren kraffade henne för andra gången på foten, då sade hon återigen: "packa Dig Din wäg," ty hon trodde ännu att det war hennes hund. Men haren lät ej afskräcka sig, utan kraffade henne för tredje gången på foten; då såg hon ned och igenkände haren på halsbandet. Nu tog hon honom

upp i knäet, bar honom in i sin kammare, och sade: "Kära hare, hwad will Du?" Han swarade: "min husbonde, som dödade draken, är här i staden och har sändt mig hit för att anhålla om ett stycke bröd af det slag som konungen äter." Hon blef nu utom sig af glädje, lät hemta bagaren, och befallte honom anskaffa ett bröd af det slag som konungen åt. Den lille haren sade: "bagaren måste äfwen låta bortbära det åt mig, på det slagtarhundarne ej må tillfoga mig något ondt." Bagaren lät nu bära det ända till wärdshusdörren; då ställde haren sig på bakbenen, tog brödet i framtassarne och inbar det till sin husbonde. Då sade jägaren: "sen I, Herr wärd, de hundrade guldstyckena äro mina." Wärden förundrade sig, men jägaren sade widare: "ja, Herr wärd, brödet har jag, men jag will nu äfwen äta utaf konungens stek." Wärden sade: "det skulle jag gerna wilja se," men hälla wad wille han icke mera. Jägaren kallade nu på räfwen och sade: "min räf lille, gå bort och hämta mig sådan stek, som konungen äter." Räfwen kände bättre smygwägarne, smög sig fram utan att någon hund warseblef honom, och satte sig under konungadottrens stol och kraffade henne på foten. Då såg hon ned, och kände räfwen på halsbandet, och tog honom med sig i sin kammare och sade: "kära räf, hwad will Du?" Han swarade: "min husbonde som

dödat draken, är här i staden och har affändt mig för att anhålla om sådan stek, som konungen äter." Strax lät hon hämta kocken, och han måste anrätta en sådan stek, som konungen åt, samt bära den till wärdshusdörren, då räfwen tog fatet ifrån honom, och inbar det till sin husbonde. "Sen J, Herr wärd," sade jägaren, "bröd och kött är nu här, men nu will jag äfwen hafwa sådana grönsaker, som konungen äter." Då kallade han på wargen och sade: "käre warg, gack åstad och hämta mig sådana grönsaker som konungen äter." Wargen begaf sig raka wägen till slottet, emedan han ej fruktade för någon, och då han kom fram till konungadottren, ryckte han henne i kjolen, så att hon nödsakades att se sig om. Hon igenkände honom på halsbandet, tog honom med sig i sin kammare och sade: "käre warg, hwad will Du?" Han swarade: "min husbonde, som dödat draken, är här i staden och han har affändt mig för att anhålla om sådana grönsaker, som konungen äter." Hon lät hämta kocken och han måste tillreda sådana grönsaker, som konungen åt, samt bära dem till wärdshusdörren, då wargen tog fatet ifrån honom och inbar det till sin husbonde." "Sen J, Herr wärd," sade jägaren, "nu har jag bröd, kött och grönsaker, men nu will jag äfwen äta sådan bakelse, som konungen äter." Han kallade på björnen och sade: "käre björn, du tyc-

ker om sötsaker, gack åstad och hemta mig sådan bakelse, som konungen äter." Björnen lunkade åstad till slottet, och hwar och en gick ur wägen för honom, men när han kom till wakten, höllo soldaterna sina muskötter emot honom, och wille ej insläppa honom uti det kungliga slottet. Nu reste sig björnen på bakbenen och gaf med framtassarne till höger och wenster ett par örfilar, så att soldaterna i wakten tumlade om hwarandra, och derpå gick han raka wägen till konungadottren, ställde sig bakom henne och brummade helt sakta. Hon såg sig om och igenkände strax björnen och bad honom följa sig in i hennes kammare, der hon sade till honom: "kære björn, hwad will Du?" Han swarade: "min husbonde, som dödat draken, är här i staden, och har sändt mig hit för att anhålla om sådan bakelse, som konungen äter." Hon lät hämta sockerbagaren och han måste anskaffa sådan bakelse som konungen åt, samt bära den till wärdshusdörren, då björnen ställde sig på bakbenen, tog fatet ifrån honom, och inbar det till sin husbonde. "Se nu, Herr wärd," sade jägaren, "jag har nu bröd, kött, grönsaker och bakelse, men jag will äfwen dricka sådant win, som konungen dricker." Han kallade nu på lejonet och sade: "kära lejon, Du tager dig gerna ett rus, gack åstad och hämta mig sådant win, som konungen dricker." Lejonet wandrade framåt gatan och fol-

ket wek undan för detsamma. Då det nu kom till wakten, wille soldaterna spärra wägen. Då uppgaf det ett rytande och alla skyndade sin wäg. Lejonet gick nu till den kungliga kammaren och klappade med swansen på dörren. Då kom konungadottren ut, och förskräcktes genast för lejonet, men snart kände hon igen det på halsbandsläset, och bröd det gå med sig i hennes kammare och sade: "kära lejon, hwad will Du?" Det swarade: "min husbonde, som dödat draken, är här i staden, och har sändt mig hit för att anhålla om sådant win, som konungen dricker." Då lät hon hämta munskänken och befallte honom gifwa lejonet sådant win som konungen drack. Lejonet sade: "jag will gå med och tillse att jag får af det rätta slaget." Det gick nu ned i källaren med munskänken, och när de kommit ned, wille denne tappa i åt lejonet af det slags win, som konungens tjenare drucko, men lejonet sade: "håll! jag will först förföka winet," och tappade i åt sig sjelf en half kruka och drack det i en klunk. "Nej," sade det, "det är ej af det rätta slaget." Munskänken kastade en sned blick på lejonet, gick åstad och wille tappa i åt detsamma af ett annat fat, som war för konungens marskalk. Lejonet sade: "håll! jag will först förföka winet," tappade i åt sig en half kruka och drack det, under yttrande: "detta är bättre, men ändå ej det rätta." Då blef munskän-

ken wred, och sade: "will ett sådant dumt kreatur låtsa förstå sig på win!" Lejonet gaf honom nu ett slag wid örat, så att han föll till marken, och då han åter upprese sig, förde han lejonet helt stillatigande till en liten särskild källare, hwaresi konungens win låg, och hwaraf ingen annan fick dricka. Lejonet tappade först i åt sig en half kruka, och försökte winet. Derpå sade det: "detta är just af det rätta slaget," och böd munskänken påfylla sex flaskor. Nu gingo de upp, men då lejonet kom i friska luften, wacklade det hit och dit till följe af det mycknа smakandet, och munskänken måste bära winet ända till wärdshusdörren, då lejonet sjelf tog korgen och inbar den till sin husbonde. "Se nu, Herr wärd, sade jägaren, "här har jag bröd, kött, grönsaker, bakelse och win, allt af det slag som konungen sjelf äter, nu will jag hålla gästabud med mina djur," och han satte sig ned, åt och drack, och gaf äfwen alla sina djur deraf att äta och dricka, och war wid godt lynne; ty han såg att konungadottren ännu älskade honom. När måltiden war slutad, sade han: "Herr wärd, jag har nu ätit och druckit såsom konungen sjelf äter och dricker; nu will jag begifwa mig till konungens borg, och taga hans dotter till äkta." Wärden frågade: "huru skall detta tillgå, då hon redan är trolofwad med en annan, och i dag skall hålla sin förmälning." "Då

framdrog jägaren den näsduk, som konungadottren gifwit honom på drakberget, och hwaruti odjurets sju tungor woro inswepta, och sade: "hwad jag här håller i min hand skall förhjelpa mig till winnandet af min önskan." "Wärden kastade en blick på näsduken, och sade: "om jag också tror allt det öfriga, så tror jag alldeles icke härpå, och will hålla hus och gård i wad med Eder." Jägaren framtog en pung, som innehöll tusende guldstycken, ställde den på bordet, och sade: "detta håller jag emot Eder."

Under den kungliga taffeln sade konungen till sin dotter: "hwad hafwa alla de wilda djuren welat Dig, som besökt Dig och gått ut och in i mitt slott." Hon swarade: "detta wågar jag icke säga, men skicka bort till wärdshuset och låt hämta dessa djurens husbonde, och J skolen göra wäl deri." Konungen skickade en betjent till wärdshuset, lät inbjuda den fremmande mannen; tjenaren kom just som jägaren hållit sitt wad med wärden. Då sade han: "sen J, Herr wärd, här sänder konungen en betjent till mig, och låter inbjuda mig till slottet, men jag begifwer mig det oaktadt ännu icke dit." Derpå sade han till betjenten: "helsa konungen, Din herre, att han hitsänder konungsliga kläder åt mig, en wagn bespänd med sex hästar och betjenter som kunna uppwakta mig." Då konungen hörde swaret,

sade han till sin dotter: "hwad skall jag göra?" Hon swarade:" låt hämta honom på sådant sätt som han önskar, och I skolen göra wäl deri." Då skickade konungen allt hwad han hade åstundat. Då jägaren såg wagnen komma, sade han: "sen I, nu blir jag hämtad såsom jag önskat, och han påtog de konungsliga kläderna, tog näsduken med de deri inneslutna draktungorna, och for åstad till konungen. Då konungen såg honom komma, sade han till sin dotter: "huru skall jag emottaga honom?" Hon swarade: "gå honom till mötes och I skolen göra wäl deri." Då gick konungen honom till mötes, förde honom upp i slottet och hans djur följde efter honom. Konungen anwisade honom en plats bredwid sig och sin dotter. Marskalken, såsom brudgum, satt på andra sidan, men han kände ej igen jägaren. Just nu framburos drakens sju hufwud till åskådning, och konungen sade: "dessa sju hufwud har min marskalk afhuggit draken, och till belöning derföre gifwer jag honom i dag min dotter till gemål." Då reste sig jägaren upp, öppnade alla sju gapen och sade "hwar äro drakens sju tungor?" Nu häpnade marskalken, blef blek och wißte ej hwad han skulle swara. I sin ängest sade han äntligen: "drakar hafwa inga tungor." Jägaren swarade: "lögnare skulle icke hafwa några tungor, men drakens tungor äro ett säkert kän-

netecken på drakens besegrare," och uppwecklade derpå näsduken, deri alla sju tungorna lågo insvepta, och insatte derpå hwarje tunga i sitt tillhörande gap, och de passade fullkomligt. Derpå tog han näsduken, hwari konungadottrens namn war insydt, wisade den för jungfrun och frågade henne, åt hwem hon gifwit densamma. Hon swarade: "åt den som dödade draken." Sedan framkallade han sina djur, aflöste dem deras halsband och från lejonet tog han guldlåset, wisade allt för konungadottren och frågade hwem det tillhörde. Hon swarade: "halsbandet och guldlåset tillhörde mig, men jag fördelade det emellan djuren som hulpo till att besegra draken." Då sade jägaren: "när jag efter striden war trött och utmattad och hade lagt mig för att sofwa litet, då har marskalken insunnit sig och afhuggit mig hufwudet, hwarpå han bortburit prinsessan och föregifwit att det warit han som dödat draken. Att han härutinnan ljugit, bewisar jag med tungorna, näsduken och halsbandet." Derpå berättade han huru hans djur genom en undergörande rot hade botat honom, att han ett års tid ströswat omkring med dem och äntligen åter hitkommit, då han af wärdshuswärden blifwit underrättad om marskalkens bedrägeri. Konungen frågade då sin dotter: "är det sant, att denne person har dödat draken." Då swarade hon: "ja, det är sanning; och äfwen jag wågar

nu uppenbara marskalkens skändliga gerning, emedan den utan mitt förvållande blifvit lagd i dagen, ty han har aftwungit mig ett löfte att förtiga densamma. Men derföre har jag förbehållit mig, att förmälningen först efter år och dag skulle komma att firas." Då lät konungen kalla tolf rådsherrar, som skulle fälla dom öfwer marskalken, och de dömde honom till att sönderslitas af fyra oxar. Marskalken blef således aflifwad, och konungen öfwerlemnade sin dotter åt jägaren, och han utnämdes till konungens ståthållare öfwer hela riket. Förmälningen firades med den aldraförsta ståt, och den unge konungen lät hämta sin fader och fosterfader, och öfwerhopade dem med skänker. Wärdshuswärden blef ej heller förgäten, utan han lät hämta honom och sade till honom: "sen J, Herr wärd, jag har nu äktat konungens dotter, och Ert hus och gård tillhöra mig." Då swarade wärden: "ja, det är rätt och billigt." Men den unge konungen sade: "jag will låta näd gå för rätt; hus och gård skall Du få behålla, och deßutom skänker jag Dig de tusende guldstyckena."

Den unge konungen och den unga drottningen woro nu glada och lefde förnöjda tillsamman. Han gick ofta ut på jagt, ty den utgjorde hans förnöjelse, och djuren måste då beledsaga honom. Men i grannskapet låg en skog, och den sades wara mycket osäker

och hade någon en gång kommit dit, så slapp han ej så lätt derifrån. I denna skog hade den unge konungen stor lust att jaga och han lemnade den gamle konungen ingen ro, förr än han dertill lemnade honom sin tillåtelse. Han red nu åstad med ett talrikt sällskap, och wid ankomsten till skogen warseblef han en snöhwit hind, och sade till sina följeslagare: "hållen stilla här, till deß jag kommer tillbaka, jag will jaga det sköna willebrådet," och derpå red han efter det in i skogen, och endast hans djur följde honom. Sällskapet höll och wäntade till aftonen, men han kom ej tillbaka, hwarpå de redo hem och berättade för den unga drottningen, att hennes gemål jagat en hwit hind i den förtrollade skogen och hade ej återkommit. Emedlertid swäfwade han i stort bekymmer för honom. Han hade under tiden beständigt ridit efter willebrådet, utan att kunna upphinna det. När han wäl trodde sig hafwa det inom skotthåll, så war det på stunden långt borta, och slutligen förswann det helt och hållet. Nu märkte han, att han råkat djupt in i skogen, tog sitt horn och blåste, men han erhöll ej något swar, ty hans folk kunde ej höra det. Då nu natten inbröt, såg han, att han ej denna dagen skulle kunna komma hem, utan steg af sin häst och uppgjorde sig en eld wid ett träd, der han beslöt att tillbringa natten. Då han nu satt wid

elden, och hans djur äfwen hade lagt sig bredwid honom tyckte han sig höra en mensklig stämma; han wände sig om, men kunde ej märka något. Strax derpå hörde han åter ett suckande, hwilket tycktes komma ofwanifrån, hwarpå han såg upp, och fick se en gammal gumma sittande i trädet, hwilken i en jemrande ton sade: "hu, hu, hu, hwad jag fryser!" Han sade då: "om Du fryser, så kom ned och wärm Dig." Dertill swarade hon: "nej, jag wågar icke, ty Dina djur bita mig, hwartill han genmälte: "de göra Dig intet ondt, gamla gumma, Du kan tryggt stiga ned." Gumman war en hexa, och hon sade: "jag will kasta ned till Dig ett spö ifrån trädet, och om Du dermed slår dem på ryggen, då göra de mig intet ondt." Derpå nedkastade hon ett litet spö, hwarmed han slog dem på ryggen, och strax lågo de stilla, och woro förwandlade till sten. När nu hexan war säker för djuren, hoppade hon ned, berörde äfwen honom med spöet och förwandlade honom till sten. Derefter skrattade hon, och släpade honom och djuren till en grop, deri redan många dylika stenar lågo.

Då nu den unge konungen alldeles icke återkom, tilltog drottningens sorg och ångest allt mer och mer. Nu hände sig, att den andre brodern, som wid stillsmessan wandrat mot öster, just wid denna tid kom till

konungariket. Han hade sökt en tjenst, men ej erhållit någon, hade sedan kringströfwat hit och dit och låtit sina djur dansa för folk. Då föll det honom in att se efter knifwen, som de wid skillsmessan hade instött i en trädstam, för att deraf utröna huru det gått med brodren. Då han nu ditkom, war ena hälften af knifsidan, som utwisade det håll, hwartåt brodren wandrat, förrostad, men den andra sidan war ännu blank. Han förskräcktes wid åsynen häraf, och tänkte: "en stor olycka måtte hafwa träffat min broder, men tilläfwentyrs står han ännu att rädda, ty hälften af knifsidan är ännu blank," och han begaf sig med sina djur mot wester. Då han kom till stadsporten, gick wakten emot honom, och frågade om den skulle anmäla honom hos hans gemål, ty den unga drottningen hade redan ett par dagar swäfwat i stor ångest öfwer hans utebliswande, och fruktade att han hade omkommit i den förtrollade skogen. Wakten trodde nemligen, att han war den unge konungen sjelf, så lik war han honom, och han war åtföljd af samma wilda djur. Då märkte han att frågan angick haus broder, och tänkte: "det är bäst att jag utgifwer mig för honom, jag kan då törhända lättare rädda honom." Han lät således wakten ledsaga sig till slottet, och han blef der med största glädje emottagen. Den unga drottningen trodde, att det war hennes ge-

mål. Han berättade för henne, att han farit wilse i skogen och ej förr kunnat finna wägen derifrån. Då de om aftonen begifwit sig till fängs, lade han ett tweäggadt swärd emellan sig och den unga drottningen; hon wißte ej hwad detta skulle betyda, men wågade icke att fråga derefter.

Han qwarstannade ett par dagar, och utforskade under tiden huru det förhöll sig med den förtrollade skogen, och slutligen sade han: "jag måste ännu en gång jaga der. "Konungen och den unga drottningen wille afråda honom derifrån, men han war fast i sin föresats, och drog åstad med ett stort sällskap. Då han kom till skogen, såg han liksom brodren en hwit hind och sade till sina följeslagare: "stadnen qwar här och wänten tills jag återkommer, jag will jaga det sköna willebrådet," hwarpå han red in i skogen och hans djur följde honom. Det hände nu honom likasom brodren. Hinden kunde han ej upphinna, utan råkade så djupt in i skogen, att han der måste tillbringa natten. Då han nu uppgjort eld, hörde han någon sucka ofwanöfwer sig: "hu, hu, hu, hwad jag fryser!" Han såg då upp, och samma hexa satt i trädet. Han sade då: "om Du fryser så kom ned, gamla gumma, och wärm Dig." "Nej," swarade hon," Dina djur bita mig." Jägaren åter sade: "de göra Dig intet ondt." Då ropa-

de hon: "jag will nedkasta ett spö till Dig, och om Du slår dem dermed, så göra de mig intet ondt." Då jägaren hörde detta, satte han ej tro till henne, utan sade: "mina djur slår jag icke, kom Du ned, annars skall jag hämta dig." Då ropade hon: "hwad will Du wäl? Du förmår ej göra mig något ondt." Dertill swarade han: "kommer Du ej, så skjuter jag Dig ned." Härtill genmälte hon: "Du må gerna skjuta, men du skall nog ändå låta mig fara min wäg." Derpå lade han an och sköt efter henne, men hexan kunde ej såras af blykulor, utan gaf upp ett hånskratt, och sade: "ännu icke skall du träffa mig." Men jägaren war ej rådlös, han ryckte trenne silfwerknappar af sin rock, laddade dermed bössan, ty emot dem förmådde hennes konst ingenting, och när han tryckte af skottet, föll hon strax ned med ett anskri. Derefter satte han foten på henne och sade: "gamla hexa, om Du ej strax på stunden tillstår hwar min broder är, så mörbultar jag dig och kastar Dig derpå i elden." Hon war nu i en stor ångest och bad om nåd, sägande: "han ligger med sina djur förstenad i en grop." Sedan twang han henne att följa sig dit, och sade: "Du gamla markatta, nu gör Du min broder och alla warelser, som här ligga, åter lefwande, annars kommer Du i elden." Hon tog nu ett spö, rörde dermed wid stenarne och strax blef hans broder jemte djuren

åter lefwande, och en mängd andra, köpmän, handtwerkare, herdar, stodo upp, tackade för sin befrielse och begåfwo sig till sina hem. Då twillingbröderna åter sågo hwaranrra, kyßte de hwarandra och gladdes innerligen. Derpå fastogo de hexan, bundo henne och lade henne på elden, och när hon war uppbränd, öppnade sig skogen af sig sjelf, det blef ljust och klart, så att man kunde se det kungliga slottet på tre mils afstånd derifrån.

De båda bröderna gingo nu tillsamman hem, och berättade under wägen för hwarandra sina öden. Och när den yngste sade, att han war konungens ståthållare i hela landet, sade den andre: "det har jag wäl märkt, ty när jag kom till staden, och blef hällen för Dig, wederfors mig alla konungsliga hedersbetygelser; den unga drottningen höll mig för sin gemål och jag måste äta wid hennes sida och sofwa i hennes säng." Då den andre hörde detta, blef han högligen förtörnad på honom, så att han drog sitt swärd och afhögg hufwudet på sin broder. Men då han nu låg död och brodren såg hans blod flyta, då ångrade det honom innerligt, och han sade: "min broder har befriat mig och till lön derföre har jag dödat honom!" och han klagade högt. Då kom hans hare och sade, att han wille hämta den undergörande roten, sprang sin wäg, återkom

snart och medförde den, och den döde blef åter lefwande och märkte ingenting af såret.

Derpå färdades de widare, och den yngste sade: "du ser ut såsom jag; bär konungsliga kläder lika som jag och samma djur följa oß båda; wi wilja ingå i staden genom motsatta portar och på samma gång från motsatta håll inträffa hos den gamle konungen." De skiljde sig således ifrån hwarandra, och wid samma tid inträffade wakten från båda portarna hos konungen, och anmälde att den unge konungen med sina djur återkommit från jagten. Konungen sade: "det är ej möjligt, portarne ligga en mils wäg ifrån hwarandra." I detsamma inkommo båda bröderna ifrån olika sidor på slottsgården och gingo båda upp till konungen. Då sade konungen till sin dotter:" hwilken af båda är Din gemål? den ene ser alldeles ut som den andre, jag kan icke säga det." Hennes ångest och willrådighet war stor, och hon wißte det icke sjelf: äntligen föll henne halsbandet i minnet, som hon fördelat åt djuren och hon såg på sin gemåls lejon guldlåset; då sade hon förnöjd: "denne är min gemål." Då log den unge konungen och sade: "ja, jag är din rättmätige gemål," och de satte sig till bords, åto och drucko och woro glade. Om aftonen, då den unge konungen gick till sängs, sade hans gemål till honom: "hwarföre har du under de före-

gående nätterna ständigt lagt ett tweäggadt swärd emellan oß? jag har trott att du welat döda mig." Då insåg han huru trogen hans broder warit. Och Bröderna woro Wänner och lefde länge tillsammans.

IV. Ur det werkliga lifwet.

1. Fågelboet.

Wåren war kommen. Twå små gossar, Adolph och Wilhelm, gjorde med deras fader en liten resa till fadrens wackra landtgård. Fadren war secreterare hos landets furste och besökte under resan ett denne tillhörigt jagtslott. Gossarne woro glada, sprungo från morgon till afton omkring i det gröna och woro för det mesta åtföljde af fadren. En gång förde han dem i en wacker skogslund, hwareft de funno ett fågelbo, hwaröfwer de mycket gladde sig. "Sätten Er ned gossar," sade fadren, "jag will berätta Eder något om ett fågelbo, som I noga skolen komma ihåg." Barnen satte sig i gräset och fadren berättade:

För omkring fyrtio år sedan satt just på detta ställe, hwar wi nu sitta, en fattig gosse och waktade får. Han hade sin psalmbok i handen och läste rätt flitigt, men glömde under tiden icke att se till fåren. Som han der satt, kom en annan liten gosse ut i skogen. Han war nätt klädd i en guldbroderad jacka. Det war arfprinsen från slottet derborta. Bondgossen kände honom icke, utan trodde, att det war jägmästarens son, som nyligen hemkommit. Han tog hatten af för prinsen och prinsen

frågade: "Finnas inga fågelbon på detta ställe?" "Det förstås af sig sjelf," swarade färgossen; "här sjunga ju tusentals fåglar; hwar och en af dem har sitt bo." "Wet Du icke, hwar der finnes ett fågelbo?" frågade prinsen. "Jo," sade gossen, "jag wet ett, som är det aldrawackraste jag någonsin har sett." "Det måste Du wisa mig," sade prinsen. "Det kan jag icke," swarade gossen. "Du skall få penningar, om Du will det," sade prinsen. "Det kan ändock icke ske," sade gossen. — I detsamma kom en medelåldrig wälklädd man till båda gossarne. Det war prinsens lärare. Han hade med förundran hört detta samtal och sade till färgossen: "Du skall icke wara owillig, min wän. Denne lille herre har nyss läst ett och annat om fågelbon, men aldrig sett något. Han will icke göra boet någon skada, det kan Du wara wiss om." Gossen skakade på hufwudet och sade: "Jag kan i alla fall icke härmed wara till tjenst." Läraren sade: "Hör, min gosse, denne lille Herre är arfprinsen. Nu will Du wäl icke längre neka att wisa honom fågelboet." "Är det arfprinsen," sade gossen, tog hatten af hufwudet, och sade: "Hwad det gör mig ondt, att jag ej kan wisa prinsen det wackra fågelboet!" "Du är just en obeskedlig gosse," sade prinsen. "Åtminstone, skall Du säga oss orsaken, hwarföre Du nekar." "Blif icke ond," sade gossen, "men jag har en god

wän, som heter Christian; han har wisat mig boet, och honom har jag så säkert, så säkert lofwat, att jag icke skulle wisa det för någon endaste menniſſa; och derföre kan jag icke göra prinſen till wiljes." "Det är en annan ſak," ſade läraren, men ſom han wille förſöka goſſen, tillade han: "Här har Du en ſpecieriksdaler; för den kan Du wäl wisa oß boet: Chriſtian behöfwer ju icke få weta det." Goſſen betänkte ſig litet och ſade ſedermera: "Wi äro wißt fattiga; min far får länge arbeta, innan han förtjenar en ſilfwerriksdaler; men jag har lofwat Chriſtian att tiga; jag har derpå gifwit honom handen." Med deſſa ord helſade han ödmjukt på prinſen och wille gå ſin wäg.

Prinſens jägare hade på afſtånd hört allt hwad ſom ſades. Då goſſen gick förbi honom, lyfte han på ſin käpp och ſade: "Du halsſtarrige ſlyngel! Törs Du ſäga nej till prinſen. Säg på ſtunden hwar boet är, eller Din rygg ſkall få ſmaka min käpp." Goſſen häfwade i alla lemmar och ropade med tårar i ögonen: "Förlåt mig, förlåt mig! men jag kan icke ſäga det."

"Släpp honom," ſade prinſens lärare, hwilken i det ſamma kom dit. "War utan fruktan, min goſſe! Intet ondt ſkall hända Dig. Du har uppfört Dig ſom en hederlig goſſe. Men gå till Din kamrat och fråga honom om lof att wisa oß boet, ſå ſkall Du få en ducat

som Du kan dela med honom." "Tusen tack," sade gossen. "I afton skall jag lemna swar."

Prinsen gick med sin lärare till slottet. Bort mot aftonen sågo de genom fönstret att gossen närmade sig. De gingo ned till honom för att höra hans swar. "Det går godt an," sade han, "Christian har gifwit mig lof att wisa Herr Prinsen fågelboet. Will Prinsen nu följa med mig?"

Han sprang förut för att wisa wägen. Prinsen och hans lärare följde efter. Inne i skogslunden kommo de till en wacker buske. Gossen förde helt försigtigt grenarne till sides och sade sakta: "Här är boet. Honan ligger på äggen. De sågo dit och funno en liten täck fågel med rödt bröst och gul hals ligga i boet. Den flög bort då de närmade sig. Prinsen betraktade de små nätta äggen och det konstiga boet. Derpå drogo de sig tillbaka och kort derefter sågo de, huru fågeln åter flög ned till sitt bo.

"Nu skall Du få den belöning, som jag lofwat Dig," sade prinsens lärare; "men jag will betala Dig alltsammans i silfwer; det kan Du kanske bättre anwända. Glöm icke att dela med Christian." "Han skall redan i afton få sin del," sade gossen, tackade och gick själaglad hem.

Läraren lät nästa dag efterfråga i byn hwad man wißte om gossen. Alla berömde honom. Penningarne hade han ärligen delat med Christian. Läraren berättade alltsammans för furſten; denne fick tycke för gossen. Då man erfor att gossen hade mera luſt för att läſa än för att wakta får, lät furſten honom gå i ſkolan och ſtudera. Han hoppades att han med tiden ſkulle blifwa en trogen tjenare åt prinſen.

"Hwad blef der af honom?" frågade Adolph och Wilhelm. Fadren ſwarade: "Han blef ſecreterare hos furſten, och har nu twå ſöner, ſom heta Adolph och Wilhelm. Den lille arfprinſen är nu Eder furſte och den fattige fårwaktaren är Er fader."

2. Commendanten i Hersfeld.

För något mer än 30 år sedan war den lilla staden Hersfeld i Hessen besatt af fiender, nemligen af badiska och franska troppar. Mellan dessa och inwånarne i staden uppkom en strid, i hwilken en badisk officer blef dödad. Generalen, häröfwer förtörnad, befallte att staden till straff för deß upproriska företag, skulle plundras. Man tiggde om nåd, men det hjelpte icke. Efter det war ett badiskt regemente, som förlorat sin officer, så fick detta rättighet att plundra. Den enda nåd som kunde utwerkas war den, att plundringen war förbjuden en hwar annan än soldater af detta regemente. Trumman gick. Regementet uppställdes på torget. Stadsboarne skälfde i sina hus för sin egendom, sina qwinnor och sina barn. På den utsatta timman trädde regementets öfwerste för sin tropp, sade till soldaterna hwad rätt öfwergeneralen dem bewiljat, förmanade dem att erinra sig, huru man icke är skyldig till allt sådant, hwartill man är berättigad, påminte dem att de stodo bland menniskor och landsmän, af hwilka de aldrafleste woro oskyldiga till det brott, för hwilket de skulle bestraffas, och beswor dem att på ett mensklig sätt begagna en omensklig tillåtelse. "Nu," sade han, "nu är timman inne till plundringens början. Den som deri will deltaga, må träda fram ur ledet." Ingen enda fram-

trädde. Soldaterne ropade Hurra för sin hederlige öfwerste och sade att de, liksom han, woro ärliga soldater men inga röfware. Både officeraren och soldaterna blottställde sig härigenom för onåd af öfwergeneralen. Denne war ingen annan än den franske kejsaren Napoleon, hwilken war ingen man som tålte olydnad af soldater. Men icke heller detta bewekte dem. De skonade menniskoegendom och menniskolif. Och härföre blefwo dem stadsboerne outplånligt förbundne. Åt öfwersten erbjödo dessa en dyrbar gåfwa af guld och silfwer; men han sade, att han icke gjorde sin skyldighet för penningar. Regementet wille de undfägna med en rik tractering; men soldaterne sade att de icke gjorde sin skyldighet för öl och bränwin. Stadsboarne kunde icke på annat sätt betyga sin tacksamhet, än så att de läto slå en stor silfwerpenning, hwilken föreställde öfwersten framför sitt regewente, hwilket nekar att plundra den förfärade staden. Af denna penning fick hwarje soldat ett exemplar till en hågkomst af den menskligbet han hade bewisat. Och öfwersten fick ett exemplar af guld, hwilket han förordnade alltid skulle qwarblifwa i hans slägt till ett minne af händelsen.

3. Wedergällningen.

För en del år tillbaka gjorde Preussarne ett infall i Frankrike och drogo igenom provinsen Champagne. Härwid uppförde sig icke en hwar så som det tillhör en hederlig soldat. Bland andra inträngde en wild preussisk husar i en fredlig mans boning, tillegnade sig hwad penningar han fann och hwad som annars hade penningewärde, och när allt det öfriga war taget slutade han med att röfwa till sig några nya goda sängkläder, med nyti wackert öfwerdrag. Mannen och hustrun, som bönföllo att deras säng åtminstone skulle få wara ostörd, misshandlades. En åtta år gammal gosse tiggde soldaten på knä om detsamma, men blef undanstött. En flicka höll honom fast wid rockärmen och bad om barmhertighet — barbaren kastade henne i brunnen och gick bort med sitt rof. Efter fälttågets slut, kom han hem, fick sitt afsked, och satte sig till ro i staden Neisse i Schlesien, der han aldrig tänkte på sin ogudaktighet. Den, mente han, låg djupt begrafwen i jorden. Men hwad händer? Efter aderton år kunna Fransoserna betala Preussarne deras besök. De rycka in i staden Neisse. En rask fransysk sergeant blifwer ingwarterad hos en förståndig borgarehustru, som förjer den unge mannen med allt hwad han behöfwer. Sedan sergeanten blifwit wäl undfägnad, går han till sängs. Nästa morgon står fru-

kost i ordning. Men sergeanten kommer icke. Man wäntar ännu en stund; men ändock kommer ingen sergeant! Qwinnan är rädd, att han blifwit sjuk; öppnar derföre sakta på hans dörr för att se hwad som höll honom tillbaka.

Då ser hon, huru den unge mannen sitter upprätt i sängen med ett swärmodigt utseende och i djupa tankar. Han märkte icke, att någon war i rummet förr än hustrun tilltalade honom och frågade hwarför han war så bedröfwad. Då swarade han henne med tårar i ögonen: "dessa sängkläder hafwa för aderton år sedan tillhört mina föräldrar i Champagne. De blefwo dem frántagna wid en plundring. Efter plundringen kunde mina arma föräldrar aldrig mera komma sig före. De dödde i stort elände. På allt detta har jag kommit att tänka, då jag såg sängkläderna, hwilkas färg jag godt igenkände, och i hwilka deßutom mina föräldrars namnbokstäfwer ännu stå insydda." Den goda qwinnan blef förskräckt och sade honom, att hon köpt sängkläderna af en gammal preussisk husar, som ännu lefde och bodde i Neisse. Sergeanten lät wisa sig hans hus, gick dit och igenkände mannen.

"Kommer Du ihåg," sade han till honom, "huru Du för aderton år sedan röfwade från en oskyldig man i Frankrike allt hwad han ägde, till slut borttog klä-

derna af hans säng och utan barmhertighet mißhandlade hans hustru och barn?" Till en början wille den gamle syndaren ursäkta sig och talte om de rättigheter som soldaten äger; men då han förnam att han hade en son framför sig af de föräldrar, mot hwilka han utöfwat så mycken grymhet, blef han nästan mållös af ångest, föll på knä för Fransosen och bad om nåd för sina ogerningar.

Nu tänker man kanske att Fransosen icke gaf honom någon nåd, utan högg honom neder, hwilket han wäl hade förtjent. Men Fransosen hade ett menskligare sinne. Hans hjerta war förkrossadt af erindringen om hans föräldrars lidande och han tänkte: "Wi stå alla i Guds hand och böra ej betala ondt med ondt." Till mißdådaren sade han: "Att Du har mißhandlat mig, det förlåter jag Dig. Att Du plundrat mina föräldrar och störtat dem i fattigdom och elände, det hafwa dessa förlåtit Dig. Att Du kastat min syster i en brunn, hwarifrån hon ej återkom med lifwet, det må Gud förlåta Dig, Du gamla tigerhjerta!" Och derpå gick han bort till sin tjenst. Men husaren hade härefter oro i sitt sinne; det förekom honom som wore den ytterste domen redan inne. Han tynade bort, oaktadt han nyss förut warit en frisk och stark man, och tre månader efter Fransosens besök låg han i sin graf.

Kom ihåg:

först, att hwad man gör, då man är borta, kommer tillbaka, sedan man återwändt till sitt hem.

för det andra, att somliga gerningar aldrig kunna begrafwas.

4. Grekisk tapperhet.

Grekerna, det folk som redan i gamla tider lemnat så många prof af tapperhet och hjeltemod, hafwa också i wåra dagar warit mönster i dessa dygder. Redan under flera hundrade år hade de warit underkufwade af Turkarne, hwilka tillegnade sig deras skatter, bortröfwade deras qwinnor, nyttjade deras barn såsom sina soldater och matroser, och hindrade dem från att på christeligt wis tillbedja sin skapare och återlösare. Denna swåra trädom kunde Grekerna icke längre fördraga. Först uppreste sig mindre flockar mot de obarmhertiga Turkarne. Sedan samlades en betydligare massa och förklarade Grekland fritt från det turkiska öfwerwäldet. Detta skedde d. 25 Mars 1821, under ledning af en förträfflig biskop wid namn Germanos. Striden warade dock många år och war mycket blodig. Under densamma wisade sig hjeltar, hwilkas namn förtjena att i alla tider ihågkommas! Twenne sådane woro Marco Bozzaris och Andreas Miaulis. Den förre stridde till lands, den senare till sjöss. Bozzaris hade följande slut. En turkisk general, Mustapha, hade befäst sig i ett läger, der han commenderade tjugotusen Turkar. Mot honom stod Bozzaris med en mycken liten tropp. Att besegra Turken war knappast möjligt; ännu mindre att undkomma. Bozzaris samlade om natten

sitt folk och talade till dem sålunda: "Mina bröder! Jag har beslutat, att denna natt inbryta i fiendernas läger, men utan att aflossa ett enda skott. Sabel och dolk må wara wåra enda wapen. Med dem wilja wi låta fienderna förnimma hwilka wi äro. Mörkret skall hjelpa oß. Wi wåga mycket. Hwar och en må öfwerwäga faran och fatta sitt beslut. Ingen annan får följa mig i denna kamp än den som går dit af fri wilja." När Bozzaris slutat, framträdde 240 män, hwilka ropade såsom med en stämma: "Wi följa Dig. Gud ware med oß!" Bozzaris nedkallade öfwer sig och sina följeslagare himmelens wälsignelse, hwarpå de alla drogo sina swärd och sönderbröto skidorne, till ett tecken att de antingen skulle segra eller dö. Bozzaris sjelf framtog sin fältherrefullmakt, ref den sönder och ropade: "Här måste wi skrifwa oß fullmakter med blod. I segern eller deroppe, i den ewigt strålande herrligheten, hafwa wi wårt gemensamma fädernesland." Derpå intogo de, efter gammal sedwänja, tillsamman en måltid, och inbröto så i det fientliga lägret, som låg i djup sömn, nedslog allt hwad som mötte dem och framträngde ända till den turkiska generalens tält. Bozzaris fällde med egen hand en mängd höga turkiska officerare, som kommo emot honom. Under det att han höll på att taga en turkisk pascha till fånga, blef han dödligt

sårad af twenne kulor. Till sina kamrater ropade han: "Klagen icke öfwer mig! En bättre död kan ingen Grek dö." Hans kamrater wunno en fullkomlig seger: 2000 turkar föllo, 1000 togos till fånga, jemte 18 fanor, en mängd hästar, troß, proviant och mera dylikt. De öfriga Turkarne flydde. Deras läger blef Grekernas. Af dessa stupade blott 27 man, och 69 woro sårade. Den största förlusten, en oersättlig förlust, war Bozzaris sjelf. Han blef med stor stät begrafwen i Missolongi. En erkebiskop gjöt, efter grekisk sed, den heliga oljan öfwer hans hufwud, läste wälsignelsen öfwer honom och sade derefter: "Hwila roligt i Herrans sköte, Du ärorika ande! Ware jorden lätt öfwer Dina ben, Du Greklands mäktige örn! Lef wäl, Marco Bozzaris, lefwäl, lefwäl!" — Bland Greklands oräkneliga tappra sjömän war Miaulis en af de tappraste. Många gånger anföll han med få skepp stora turkiska flottor, dem han merendels besegrade. Hans brännare woro öfwerallt af Turkarne fruktade. Ingen hamn, ingen ankarplats war för dem säker. De insmögo sig ofta midt in ibland turkiska fartyg, och innan någon anade någon ofärd, stodo linieskepp och fregatter i full brand. I sitt yttre wäsen och sin enkla lefnad war Miaulis en mycket enkel och okonstlad man. Han war redan temligen till åren kommen, när Grek-

lands frihetskamp började. Det förunnades honom att se sitt fäderneslands fullkomliga befrielse och i en fremmande präktig konungastad helsa den konung, under hwilken landet för det närwarande wäntar sin lycka. Han dödde först för få år sedan på Hydra, den ö, hwilken han i lifstiden närmast hade tillhört. På Hydra blef ock hans kropp begrafwen, sedan hjertat blifwit uttaget och balsamerad. Då Greklands konung, Otto den förste, till d. 25 Mars innewarande år hade påbjudit en åminnelsefest af den dag, då Grekerna första gången i större mängd togo till wapen mot Turkarne, hämtades Miaulis hjerta från Hydra och wisades öfwer ett af Athens största palats i ett stort, praktfullt upplyst glas, under hwilket i stor eldskrift följande ord lästes: Fröjda Dig, Miaulis tappra hjerta! Det war mer än Miaulis hjerta, som fröjdade sig öfwer Greklands frihet. Deröfwer fröjdade sig alla goda Greker, alla ädla Europeer.

5. Den frenmande i Memel.

Den förre kejsaren i Ryßland, Alexander, och den närwarande konungen i Preussen, Fredrik Wilhelm, lefde någon tid tillsamman i staden Memel i Preussen, der den förre war gäst hos den senare. De spaserade en dag ut åt skeppsbron, klädda som annat ordentligt folk i staden. Som de der gingo kom en resande i land, hwilken hade åtföljt ett fartyg, som nyß förut hemkommit från Westindien. Den resande behöfde någon underrättelse och wände sig derföre till de twå herrarne, som han mötte. Han fick ett höfligt swar, hwilket gaf honom anledning att göra flera frågor, och derigenom kom han med dem i ett widlyftigt samtal. Till slut frågade han den ene af dem hwem han war. "Jag är Konungen af Preussen," sade mannen. Den frenmande undrade wäl, om det kunde wara sant, men tänkte dock, att det war bättre att göra för mycket än för litet; tog således hatten af och bugade sig djupt. Med nyfikenhet såg han derefter på den andra, såsom om han wille fråga hwem han war. "Jag är," swarade denne, "kejsaren af Ryßland." "Det är icke sant," sade den resande. "Wiljen I göra narr af någon, så mågen I uppsöka en annan." Derpå gick han upp i staden och monarkerna skrattade. Men när mannen strax derpå kommit in i ett wärdshus, och frågat nå-

gon efter de twå herrarne, som just då gingo förbi huset, och fått weta att de icke skämtat med honom, blef han förskräckt öfwer sin dumhet; och när han omtalade hwad han sagt och gjort, blef han af alla utskrattad.

6. Hämd.

En wildsint jägare i Hessen gick en dag ut i skogen. Strax han war utkommen mötte honom en gammal qwinna. Som han war full af widskepelse och fördomar, ansåg han detta för ett dåligt möte och blef deröfwer wred. I sin wrede lade han bössan till ögat och sköt en kula genom areln på gumman. Hon hade i flera månader det största lidande af skottet men blef omsider återställd. Då ingenting kunde öfwerbewisas jägaren, förblef han ostraffad. Någon tid derefter kom qwinnans man ut i skogen, och fann der jägaren ligga sofwande under ett träd, och hans bössa låg bredwid honom. Några minuter stod han twifwelaktig framför den sofwande; men omsider tog han hans bössa och gick hem dermed. Nästa dag skickade han bud till jägarn, att denne hos honom kunde hemta den bössa, hwarmed han gjort hans hustru ofärdig för hela hennes lifstid.

7. Kung Bacos hof.

I staden Nantes, icke långt från utloppet af floden Loire, skall följande hafwa tilldragit sig.

En fader- och moderlös yngling, wid namn Baco måste lemna sin fädernestad wid 12 års ålder, för att försöka sig i werlden. Han ägde endast två skjortor, af hwilka han bar den ena på kroppen och förwarade den andra i en blå näsduk. Med denna skatt besteg Baco ett skepp, tjenade der som skeppsgosse, kom med skeppet till Ostindien, förtjente der penningar och blef till slut en mycket rik man. Efter 20 års wistande i Indien återwände han till sitt fädernesland med mycket guld och silfwer och kom till sin fädernestad Nantes. Der köpte han en betydlig kulle utmed floden, nära wid det ställe, der han war född, lät der uppföra flera byggnader och förordnade, att i dem gamla swaga sjömän med deras hustrur och barn skulle hafwa boning och underhåll, för hwilket ändamål han anslog betydliga summor. Dessa byggnader, som rymde 200 personer hette egentligen Bacos gård; men det ord i franska språket, som heter gård, betyder äfwen hof, och således tänkte man sig byggnaderna som ett hof och deras ägare kallade man kung Baco. Den förståndige, wälgörande mannen uppehöll sig gerna ibland sina undersåtare, förtälde för dem sina äfwentyr på sjön och lät dem för-

tälja deras sjöäfwentyr. Ofta hörde man om aftnarne de gladaste wisor instämmas af den muntre gubben och hans lika muntra sällskap. Det ansågs för en stor lycka att blifwa upptagen i Bacos hof. Numera är detta längesedan förstördt; men minnet af den glade wälgörande mannen fortlefwer ännu i wälsignelse, likasom i allmänhet minnet och wälsignelsen af goda gerningar är waraktigare än gerningarne sjelfwe.

8. Ryssarnes husbondekärlek.

Det är bekant, huru de ryska bönderna äro lifegna dels under kronan och dels under adelsmän. Deraf följer dock icke, att de omildt behandlas af sina öfverherrar eller att de till dessa hafwa owilja och hat. Twertom råder ofta emellan husbonde och bönder mycken kärlek och wälwilja. Då de senare tilltala den förre, kalla de honom fader, och af honom kallas de bröder eller barn. Såsom exempel på den kärlek, som bönderna hysa för sin husbonde, berättar en engelsk prest, som gjort resor i Ryssland, följande. Under wintern år 1808 dödde i Moskau en ung rysk furste, som hette Wolchowski. Då hans död blef bekant på hans gods, begåfwo sig omkring 200 af hans bönder, med sina åldermän i spetsen, till Moskau, och begärde att de skulle få bära sin husbonde till grafwen. Den aflidnes slägtingar blefwo rörda öfwer detta bewis på trofast tillgifwenhet, men upplyste bönderna, att liket icke skulle begrafwas i Moskau, utan, omkring 70 mil derifrån, i ett kloster, der alla den aflidnes förfäder hwilade. Häraf läto bönderna icke affkräcka sig; snarare blef deras ifwer större. Deras antal ökades till 300; och dessa läto sig icke nöja förr än de fingo bära den älskade fadrens lik den långa wägen, genom djup

snö och i en utomordentligt sträng köld, och slutligen nedsänka detsamma i den graf, som inneslöt stoftet af deras och deras förfäders gamla husbönder.

9. En negers kärlek till sin konung.

Man säger wanligen, att de swarta hwarken i afseende på förståndet eller hjertat kunna erhålla den ädla bildning som de hwita. Ofta är kanske detta förhållandet; men ofta finner man äfwen drag hos de swarta, som göra, att de hwita utan skam kunna erkänna dem för bröder. Följande må wara ett exempel. På den franska ön Martinique lefde en neger, som blifwit christen och i dopet kallad Ludwig. Man hade sagt honom, att han fått detta namn efter Frankrikes dåwarande konung, Ludwig den sextonde. Detta hade ingifwit honom en stor kärlek till konungen. Då han sedan hörde förtäljas det wåld, som man i Frankrike begick mot den gode konungen, förjde han beröfwer lifligt. Han kunde icke längre trifwas på den franska ön, utan flydde derifrån och kom till New-York i Norra Amerika. Här fick han weta att man mördat den olycklige Ludwig. Då kände hans sorg inga gränser. Han aftog sin hatt, på hwilken Ludwig den sextondes namn i messingsbokstäfwer war fästadt, knäföll derföre, och lofwade att icke förr sätta hatt på sitt hufwud, än Ludwigs rättmätige arfwinge intagit Frankrikes tron. Man såg honom federmera i många år, winter och sommar, springa omkring på New-Yorks gator barhufwad. Han underhöll sitt lif genom barberande, och förtjente sig på detta sätt icke

blott penningar utan ock högaktning och wälwilja. Omsider nalkades den tid, då han åter skulle få betäcka sitt hufwud, hwars hår under tiden af ålderdom blifwit hwita som snö. År 1814, eller omkring 20 år sedan underrättelsen om Ludwig den sextondes död blifwit bekant, ankom ett skepp till New-York, som medförde den tidning, att den mördade konungens rätte arfwinge, Ludwig den adertonde, bestigit Frankrikes tron. Negern Ludwig fick höra detta, just som han höll på att barbera en resande. I glädjen tappade han twålaskan. Han sprang genast hem efter sin gamla hatt, skyndade med den under armen till hamnen, gick ombord på skeppet och fick af skeppskocken bekräftelse på nyheten. Då swängde han hatten tre gånger i luften, utropade tre gånger ett lustigt hurra, och satte hatten, första gången efter 20 år, på det af swarta och hwita krusiga lockar kringfladdrade hufwudet. Knapt har mången infödd Fransman wisat det olyckliga konungahuset en så stor kärlek som denne gode neger.

10. Mod hos en Hindu.

En hinduisk ryttare färdades genom en trakt, i hwilken röfware funnos. Han war wäl beväpnad och försedd med en ypperlig häst. På wägen mötte honom en flicka, som gret bitterligt, berättade för honom huru hon blifwit plundrad och slagen och bad om hans beskydd. Rörd af hennes olycka tillät han henne att sätta sig bak på hans häst. Hon gjorde detta under betygande af sin stora tacksamhet. Sedan de ridit ett stycke, hördes ljudet af en pipa från skogen och i detsamma kastade flickan en snara om ryttarens hals och flera beväpnade män framstörtade på wägen. Men snaran kom icke riktigt om halsen, utan fastnade i ryttarens mun och han kunde således fasthålla den med tänderna. Då den war försedd med ett långt streck, trodde flickan, att hon likaså lätt skulle rycka mannen af hästen, om hon stod på marken, som då hon satt bakom ryttaren. Hon hoppade således ned från hästryggen. Men i detsamma slog hästen bakut och träffade flickan, som föll till marken och i förskräckelsen tappade strecket. Mannen kunde nu lätt göra sig fri från snaran, och med sabeln i hand bana sig wäg genom de röfware, som wille öfwerfalla honom. En blef dödad, en annan sårad; de öfrige flydde. Mannen undgick således att blifwa ett offer för den barmhertighet han wisat.

11. Den danske bonden.

För några år sedan strandade wid Jutlands kust ett litet fartyg från Seland. Besättningen utgjordes af skepparen Ole Jute och två män, en styrman och en matros. Olyckan hände i en mörk natt, då wädret war mycket swårt. Skeppet uppfylldes snart med watten och blef ett wrak. Sedan de olyckliga på detta tillbragt en förfärlig natt, stående i watten opp till liswet, utan att deras jemmerrop kunde höras till landet, som ej war mer än några hundrade alnar borta, nedföll styrmannen utmattad i wågorna och blef deras rof. I förtwiflan kastade sig den unge matrosen i sjön och försökte att simma i land. Det lyckades honom. Uttröttad af sitt arbete och genomfrusen i alla lemmar släpade han sig dock fram till en bondby, som icke låg så mycket långt borta. Han blef der med wälwilja emottagen och berättade hwad som händt honom. Då en af bönderna wid namn Sören Kanne, hört att der ännu war en lefwande menniska på skeppet, skyndade han till stranden och wille wåga allt till den olyckliges räddning. Han gjorde flera förfök att med en båt arbeta sig ut till wraket. Men det war icke möjligt. Han skyndade således hem, tog sina två bäste hästar ur stallet, och wille med dem simma ut till skepparen. Hans gamle far bad honom enträget att han ej skulle blott-

ställa sin egendom och sitt lif, men han lät icke beweka sig. Många gånger öfwerföljdes ryttaren och hästarne af wågorne och hästarne wille ofta wända om till landet; men ryttaren dref dem åstad, oaktadt han ej hade synnerligt hopp om framgång i sitt företag. Till all lycka war der nära wid wraket en sandbank, på hwilken hästarne kunde nå bottnen och erhålla någon hwila, men emellan banken och skeppet war åter ett stort djup, hwilket hästarne icke kunde genomsimma. Den gode bonden hade således intet annat att göra, än försöka att kasta ett tåg, som han tagit med sig, till fartyget och dermed rädda skepparen. Detta miślyckades i början, men omsider fastnade en tågända på fartyget; skepparen drog densamma till sig, surrade tåget fast under sina armar och kastade sig så i sjön, hwarefter bonden uppdrog honom på sandbanken. Men nu mötte en ny swårighet. Den utmattade skepparen kunde icke stå upprätt, mycket mindre hålla sig på hästen. Sören måste således, sedan hästarne någon stund fått hwila sig, med den ena handen hålla fast i den räddade skepparen, som låg twärt öfwer den ena hästen, och med den andra styra båda hästarne till lands. Det lyckades honom således att frälsa ett menniskolif, den största skatt som på jorden kan frälsas.

12. En juldag wid nordpolen.

År 1829 började den engelske sjöcapitenen Roß sin andra resa till de nordligaste delarne af Amerika. I slutet af September hade han hunnit så högt opp i norr, att han, isynnerhet under den redan började wintren, icke kunde hinna längre. Han beslöt således att der öfwerwintra. Han hade också funnit ett ställe, som dertill icke war otjenligt. Han befann sig i en wik, som gaf honom lätt gemenskap med hafwet. En ö låg icke långt borta, der han fann tillräcklig säkerhet. Han kastade således ankar, sedan han dock först måst genomsåga isen, på det ankaret måtte kunna falla till bottnen. Alla sina lifsmedel lät han uppföra på ön. Han hade deraf, likson wed och stenkol, tillräckligt förråd för en lång tid. Skeppet lät han betäcka med ett lager af snö, för att icke förmycket blottställa det för köld. Rundt omkring det lät han ock uppföra en snöwall. Öfwer det hela spändes ett tak af linwäf. Allting inrättades för öfrigt med förstånd och till manskapets bästa. Måltiderna höllos gemensamt och ordentligt. Dessemellan arbetades. Arbetet war sådant, som skeppets och folkets wäl fordrade. När wädret icke war för swårt, gick man i land för att jaga. De djur, som någon gång syntes, woro harar, räfwar, snöripor o. a.

De märkwärdigheter i naturen, som wisade sig, blefwo noga upptecknade. Från kl. 6 till 9 om aftonen, hölls skola med manskapet. De blefwo underwisade i läsning, skrifning, räkning, mathematik och sjömanskonst. Matroserna woro indelade i classer. Något twång behöfdes icke för att förmå dem att deltaga i underwisningen. Alla infunno sig derwid med nöje. Om söndagarne fick ingen arbeta. Folket påklädde sig sina bästa kläder. Kl. 10 blefwo de mönstrade. Derefter hölls gudstjenst med bön och predikan. Längre fram på dagen lästes uppbyggeliga och underwisande skrifter, af hwilka captenen medtagit ett stort antal på skeppet. War icke wädret för swårt, gjordes spaserfärder på landet. Kl. 6 samlades åter allt folket på skeppet, då bibeln lästes och psalmer sjöngos. På detta sätt kom snart hela manskapet att anse sig som en enda slägt, och hos dem rådde en gudsfruktan, stillhet och rättsinnighet, som icke är allmän bland sjöfolk. Under October och November månader tilltogo kölden och mörkret allt mer och mer. Till slut uppgick solen icke längre. Men nästan hwarje dag upplystes af ett skönt norrsken. Månen hade ofta flera ringar omkring sig. Stundom war himmelen alldeles klar och öfwerströdd af oräkneliga stjernor. Den skönaste synen war dock det skimmer, som wid middagstiden syntes i södern, och som förorsakades af solen,

hwilken närmade sig synkretsen, utan att dock kunna uppstiga öfwer denna. Juldagen war en af de skönaste dagar. Den började med ett af de praktfullaste norrsken, hwilket upplyste halfwa himmelen. Mot middagen hölls gudstjenst på föreskrifwet sätt. Till middag undfägnades manskapet något rikligare än annars, bland annat med en fötträfflig rost-biff. Äfwen körsbärswin och syltade körsbär utdelades, sedan man wid elden upptynat de frusna kärlen. Alla flaggor och wimplar på skeppet och landet woro upphissade, och den förnöjelse, som oaktadt mörkret och den förfärliga kölden uppfyllde allas sinnen, ökades de af, att morgon- och aftonstjernan hela dygnet igenom lyste på himmelen. Det är ju en glädje att äfwen i denna aflägsna del af werlden julhögtiden en gång blef firad?

I denna wik, som capiten Roß efter en sin wän i London, wid namn Felix Booth, kallades Felixwiken, låg skeppet infruset nästan ett helt år. Äfwen med infödingarne i dessa kalla länder gjorde Roß och hans folk bekantskap. De antingen wandrade omkring på de med djup snö betäckta fälten, eller bodde de i kojor af snö. För att insläppa det ringa ljus, som naturen äger i dessa nordliga delar af jorden, hafwa kojorna mot sydsidan en öppning, i hwilken ett stycke klar is i stället för ett fönster är insatt. En liten by af sådana snö-

kojor, med några deromkring samtalande Engelsmän och infödda, lät capiten Roß afteckna. Teckningen kan betraktas framför titelbladet af denna bok.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBL.

6000100658
Göteborgs universitetsbibliotek

Pris: 1 Rd. 16 ß. Banco.